

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.



Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **ekonomia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Wyższa Szkoła Biznesu
i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim**

Data przeprowadzenia wizytacji: **6-7 marca 2021 r.**

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	15
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	25
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	30
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	33
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	35
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	38
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	46
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	47
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	53
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa zdefiniowano zakładki.	Błąd!	Nie
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena zdefiniowano zakładki.	Błąd!	Nie
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego Nie zdefiniowano zakładki.	Błąd!	

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Wiesław Ciechomski, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Michał Przybyliński, członek PKA
2. dr Agnieszka Jakubowska, członek PKA
3. dr Waldemar Grądzki, ekspert ds. pracodawców
4. Marcin Pioch, ekspert ds. studenckich
5. Magdalena Pawłowska, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku ekonomia w Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2020/2021. PKA po raz piąty oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Poprzednia ocena programowa odbyła się w terminie 10-11 stycznia 2015 r. (uchwała nr 185/2015 z dnia 9 kwietnia 2015 r. – przyznano ocenę pozytywną). Wizytacja została przeprowadzona w trybie zdalnym za pomocą platformy MS Teams.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni, odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia kwestii w nim przedstawionych, spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z władzami Uczelni, dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym harmonogramem. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, nauczycielami akademickimi prowadzącymi kształcenie na ocenianym kierunku, z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za praktyki, a także z przedstawicielami Samorządu Studenckiego, Biura Karier oraz z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitację zajęć oraz dokonano oceny bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizytacji dokonano oceny stopnia spełnienia kryteriów, sformułowano uwagi, o których przewodniczący zespołu oraz eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	ekonomia i finanse – 74% nauki o zarządzaniu i jakości – 11% językoznawstwo – 6% nauki prawne – 5% nauki o polityce i administracji – 4%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	120 godzin 4 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- ekonomia menedżerska i finanse przedsiębiorstw - ekonomia samorządu terytorialnego - ekonomiczno-prawny	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	-	40
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	-	1350
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	176
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	-	91
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	-	66

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{4,5}	ekonomia i finanse – 53% nauki o zarządzaniu i jakości – 17% nauki socjologiczne – 12% nauki o polityce i administracji – 7% geografia społeczna i ekonomiczna i gospodarka przestrzenna – 6% nauki prawne – 5%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	-	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- gospodarowanie nieruchomościami - gospodarka finansowa i rachunkowość - ekonomika bezpieczeństwa - ekonomika i finanse przedsiębiorstw	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	-	91
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁶	-	800
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	120
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	-	60
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	-	60

⁴ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁵ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁶ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim jest uczelnią niepubliczną, która funkcjonuje 25 lat. Powstała w 1996 roku i wykształciła ponad 13 tys. absolwentów na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Jest to Uczelnia regionalna, która cechuje się intensywną współpracą z otoczeniem społeczno-gospodarczym, wyrażającą się w elastycznym reagowaniu na potrzeby lokalnego i regionalnego rynku pracy, a także w inicjowaniu i rozwijaniu wspólnych działań na rzecz popularyzacji edukacji i nauki. WSBiP stanowi ważny regionalny ośrodek naukowo-kulturalny w Ostrowcu Świętokrzyskim i północnej części województwa świętokrzyskiego, zaangażowany w animowanie działań o charakterze naukowym i edukacyjnym.

Oceniany kierunek ekonomia jest flagowym kierunkiem kształcenia. Nie chodzi przy tym o liczbę studentów, lecz o to, że jest prowadzony od początku istnienia Uczelni oraz, że doskonale wpisuje się w nazwę Uczelni kształcącej specjalistów z zakresu biznesu i przedsiębiorczości. Kierunek uzyskiwał pozytywne oceny jakości kształcenia w latach 2006, 2010 i 2015 oraz ocenę warunkową w 2009 roku. Paleta obecnie oferowanych w Uczelni studiów obejmuje:

- a) Studia pierwszego stopnia licencjackie: ekonomia, pedagogika, pielęgniarstwo, bezpieczeństwo narodowe;
- b) Studia drugiego stopnia: ekonomia, pedagogika, pielęgniarstwo;
- c) Studia jednolite magisterskie: pedagogika.

Uczelnia posiada filie zamiejscowe w Limanowej i Tomaszowie Mazowieckim.

Na ocenianym kierunku ekonomia koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni oraz polityką jakości. Dobrze korespondują z misją Uczelni, która brzmi: „Kształtujemy w studentach potrzebę permanentnego poszerzania wiedzy i doskonalenia umiejętności praktycznych jako warunku koniecznego do osiągnięcia sukcesu zawodowego i społecznego”. W dokumencie „Strategia Rozwoju Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim na lata 2016-2020”, przyjętym Uchwałą nr 27/2016 Senatu z 30 września 2016, scharakteryzowano (z wykorzystaniem analizy SWOT) najważniejsze działania, które powinny być podejmowane w kluczowych obszarach rozwoju Uczelni:

1. Obszar organizacji procesu kształcenia;
2. Obszar działalności dydaktycznej;
3. Obszar działalności naukowo-badawczej;
4. Obszar polityki kadrowej i zarządzania zasobami ludzkimi;
5. Obszar internacjonalizacji uczelni;
6. Obszar współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym;
7. Obszar marketingu i promocji uczelni.

Należy podkreślić, że konieczna jest aktualizacja strategii rozwoju Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim. Ramy czasowe dotychczas obowiązującego dokumentu dotyczyły lat 2016-2020. Konieczna jest intensyfikacja prac koncepcyjnych związanych z opracowaniem i przyjęciem stosowną Uchwałą Senatu nowego dokumentu.

Koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinach naukowych, do których kierunek jest przyporządkowany. Wiodącą dyscypliną naukową jest ekonomia i finanse.

Oceniając działalność naukową związaną z prowadzeniem kierunku ekonomia studia pierwszego i drugiego stopnia na profilu ogólnoakademickim konieczna jest kompleksowa ocena tego czy:

- 1) Koncepcja i cele kształcenia są związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany?
- 2) Osiągane są efekty uczenia się odnoszące się na profilu ogólnoakademickim do nabywania przez studentów w szczególności kompetencji badawczych?
- 3) Program studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, w wymaganym wymiarze ponad 50% punktów ECTS?

Zatem przed przejściem do szczegółowych analiz w powyższych kwestiach, czego zespół oceniający PKA dokonał głównie przy opisie kryterium 1 i 2, należy bliżej scharakteryzować działalność naukowo-badawczą prowadzoną przez Uczelnię w latach 2016-2021 i związaną z ocenianym kierunkiem studiów. Działalność ta obejmuje:

a) 11 publikacji własnych autorstwa kadry akademickiej realizującej proces kształcenia na ocenianym kierunku.

Dokładnie 7 z nich to publikacje wydane przez Wydawnictwo WSBiP w latach 2015-2019, a 4 to publikacje znajdujące się w procesie wydawniczym. Poniżej wymieniono ich tytuły:

1. Rachunek kosztów docelowych w zarządzaniu jakością w przedsiębiorstwie;
2. Innowacje jako element rozwoju regionu, Ostrowiec Świętokrzyski 2016;
3. Determinanty rozwoju przedsiębiorczości;
4. Variability perception of sustainable development – selected items;
5. Innovative Educational Technologies: European Experience and its Application in Training in Economics and Management;
6. Polskie Strefy Ekonomiczne – efekty finansowe;
7. Rosyjska polityka wzrostu gospodarczego w XX wieku. Założenia, realizacja, efekty;
8. Fundusze venture capital jako forma finansowego i pozafinansowego rozwoju przedsiębiorstw w Polsce;
9. Bezpieczeństwo energetyczne Polski w kontekście wydobywania gazu łupkowego;
10. The economic potential of Energy resources in the 21st century. Russian Federation prespective and experiences;
11. Teoria gier w badaniach nad bezpieczeństwem;

Część tych publikacji posiada interdyscyplinarny charakter i wiąże się również z kształceniem na kierunku bezpieczeństwo narodowe.

b) projekty naukowo badawcze WSBiP o wymiarze międzynarodowym i krajowym:

Lp.	Nazwa projektu badawczego	Partnerzy
1.	Podaż pracy a popyt na pracę w powiecie ostrowieckim. Działania instytucji rynku pracy w zakresie niwelacji różnic między podażą a popytem, lata 2015-2017	- Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowcu Św. - Agencja Rozwoju Lokalnego w Ostrowcu Św.
2.	Środki unijne szansą na rozwój gospodarczy, lata 2015-2017	- Powiat Ostrowiecki
3.	Economic, enviromental and social mechanisms in the context of the paradigm of sustainable of the region, lata 2016-2017	- Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach - Narodowy Uniwersytet „Akademia Ostrogska” w Ostrogu
	Bezpieczeństwo ekonomiczne jako czynnik	- Środkowoeuropejski Instytut Badań i Analiz

	bezpieczeństwa we współczesnym świecie”, lata 2018-2019	Strategicznych (Polska); - Czerniowiecki Uniwersytet Narodowy im. J. Fedkowycza (Ukraina); - Międzynarodowy Uniwersytet Kaukaski (Gruzja) – czas realizacji marzec 2018-grudzień 2019
4.	The role of the state in ensuring a sustainable economic development, lata 2018-2021	- Czerniowiecki Uniwersytet Narodowy im. J. Fedkowycza (Ukraina); - Uniwersytet Alexandru Ioana Cuza (Rumunia); Sandal Institute (Norwegia)
5.	“Strengthening the Regional Cooperation in Europe and Euro-Atlantic Area on Security and Defense Industries for Maintaining and Developing Priority - Established Defense Capabilities. The Use of Wider Military Cooperation Programmes to Increase Security and Defense in Europe”, lata 2019-2020,	- Związek Oficerów Rezerwy; - Ministerstwo Gospodarki Rumunii; - Środkowoeuropejski Instytut Badań i Analiz Strategicznych
6.	„MOOC w WSBiP”, lata 2019-2021,	
7.	“Uwarunkowania rozwoju ekonomicznego w ujęciu krajowym i regionalnym”, przewidziany na lata 2020-2021,	- Starostwo Powiatowe w Opatowie

c) konferencje naukowe związane z kształceniem na kierunku ekonomia organizowane przez WSBiP w latach 2016-2021:

Lp.	Tytuł konferencji	Partnerzy
1.	„Korzystanie z informacji gospodarczych przewagą konkurencyjną firm”, 4.12.2016	Związek Banków Polskich
2.	„Środki unijne szansą na rozwój gospodarczy – ocena wykorzystania funduszy unijnych w powiecie ostrowieckim w l. 2004-2014”, (Ostrowiec Św., 7.03.2017)	- Powiat Ostrowiecki
3.	„Wywiad Gospodarczy w nowoczesnej gospodarce rynkowej” (Ostrowiec Św., 2.06.2017)	- Fundacja na Rzecz Wywiadu Gospodarczego VIS MAGNA
4.	Podaż pracy a popyt na pracę w powiecie ostrowieckim. Działania instytucji rynku pracy w zakresie niwelacji różnic między podażą a popytem, lata 2015-2017, (Ostrowiec Św. 12.05.2018)	- Agencja Rozwoju Lokalnego w Ostrowcu Św. - Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim
5.	Międzynarodowa Konferencja Ekspertka “Konflikty asymetryczne I wojny hybrydowe w XXI w.” (Ostrowiec Św., 23-25.05.2018)	- Środkowoeuropejski Instytut Badań i Analiz Strategicznych (Polska) - Związek Oficerów Rezerwy (Rumunia) - Czerniowiecki Uniwersytet Narodowy w Czerniowcach - Międzynarodowy Uniwersytet Kaukaski
6.	„Strengthening the Regional Cooperation in Europe and Euro-Atlantic Area on Security and Defense Industries for Maintaining and Developing Priority – Established Defense Capabilities (Bukareszt, 7-8.11.2019)	- Związek Oficerów Rezerwy (Rumunia) - Ministerstwo Gospodarki Rumunii (Rumunia) - Środkowoeuropejski Instytut Badań i Analiz Strategicznych (Polska)
7.	Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Od Międzymorza do Trójmorza. Inicjatywy Integracyjne I koncepcje zbiorowego bezpieczeństwa w Europie Środkowo-Wschodniej w XX I XXI w.” (Ostrowiec Świętokrzyski, 17-18.10.2019)	- Środkowoeuropejski Instytut Badań i Analiz Strategicznych (Polska) - Związek Oficerów Rezerwy (Rumunia) - Czerniowiecki Uniwersytet Narodowy w Czerniowcach - Międzynarodowy Uniwersytet Kaukaski - Uniwersytet Stefana Wielkiego w Suczawie (Rumunia) - STRATPOL Strategic Policy Institute (Słowacja)

W przekazanej zespołowi oceniającemu PKA dokumentacji znajduje się również wykaz 16 zagranicznych wizyt studyjnych, jakie miały miejsce w ostatnich 5 latach. Obejmują one 6 wizyt zagranicznych wykładowców w WSBiP oraz 10 wyjazdów nauczycieli akademickich WSBiP.

Kwestie związane z działalnością naukowo-badawczą reguluje Zarządzenie nr 35/2019 Rektora Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim z dnia 1 października 2019 w sprawie wsparcia działalności naukowo-badawczej nauczycieli akademickich Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości. Stwierdzono w nim między innymi, że badania naukowe prowadzone są w WSBiP zgodnie z cyklicznym planem naukowo-badawczym Uczelni. Uczelnia zabezpiecza w budżecie na dany rok kalendarzowy środki finansowe przeznaczone na działalność naukowo-badawczą oraz działalność promującą naukę. Nadzór nad realizacją poszczególnych projektów planu naukowo-badawczego Rektor powierza właściwym Dziekanom wydziałów lub innym pracownikom WSBiP oraz, że sprawozdanie z wykonania planu naukowo-badawczego Rektor składa przed Senatem.

Władze Uczelni podkreślają, że potwierdzeniem efektywności w sferze działalności naukowo-badawczej są osiągnięcia naukowe związane z prowadzeniem kierunku ekonomia, do których zaliczają:

- 1) nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za znaczące osiągnięcia w działalności naukowej w 2019 r.,
- 2) otrzymanie mobilności w ramach programu Erasmus+ KA 107 dotyczących uczelni z Kirgistanu (2020) oraz Mauretanii (2019) na bazie kontaktów pracowników naukowych tychże uczelni z Katedrą Ekonomii WSBiP,
- 3) udział Katedry Ekonomii WSBiP w międzynarodowym projekcie badawczym dotyczącym politycznych, ekonomicznych i geostrategicznych uwarunkowań obszary Międzymorza.

Uczelnia wydaje trzy czasopisma naukowe. Pierwsze z nich „Ante Portas. Studia nad Bezpieczeństwem” dedykowane jest kształceniu na kierunku bezpieczeństwo narodowe, drugie „Polish Journal of Health and Fitness” dedykowane jest kierunkowi pielęgniarstwo, natomiast trzecie „Acta Scientifica Academiae Ostroviensis. Sectio A. Nauki humanistyczne, społeczne i techniczne” to periodyk o charakterze interdyscyplinarnym, ukazujący się od 1998 roku. Jest to czasopismo recenzowane, w wersji elektronicznej, wycenione na 7 punktów w wykazie czasopism naukowych MNiSW z dnia 23. 12.2015 roku (część B).

Niestety w ostatnich latach notuje się znaczące obniżenie aktywności kadry w działalności naukowo-badawczej. Jest to konsekwencją barier w efektywności pozyskiwania środków zewnętrznych na projekty naukowo-badawcze oraz niewielkiej aktywności części kadry akademickiej na rzecz intensyfikacji prowadzenia i publikowania wyników badań naukowych. Konsekwencją tego jest niewielka liczba organizowanych konferencji i seminariów naukowych oraz marginalizacja czasopisma Acta Scientifica Academiae Ostroviensis. Nieco lepiej sytuacja prezentuje się w kwestii organizowania wykładów gościnnych, popularyzujących wiedzę naukową i ekspercką.

Reasumując, zobowiązuje się Uczelnię do wdrożenia działań projakościowych zapewniających w przyszłości zgodność obowiązujących efektów uczenia się z zakresem działalności naukowej Uczelni.

konieczne jest uwzględnienie, w szerszym aniżeli dotychczas zakresie, w cyklicznym planie naukowo-badawczym Uczelni projektów badawczych służących wyposażeniu absolwentów kierunku ekonomia o profilu ogólnoakademickim w kompetencje badawcze. Z dokumentu „Plan naukowo-badawczy

Wydziału Nauk Społecznych i Technicznych WSBiP na lata 2018-2021” wynika, że kierunku ekonomia będą dotyczyły tylko 2 projekty (w poprzednim planie na lata 2014-2017 było ich łącznie 4):

- 1) „Uwarunkowania rozwoju ekonomicznego w ujęciu krajowym i regionalnym”. Projekt badawczy obejmować będzie analizę uwarunkowań oraz identyfikację determinant rozwoju regionu. Badania koncentrować się będą głównie na regionie świętokrzyskim oraz (bardziej szczegółowo) jego wybranych powiatach. Celem projektu będzie zorganizowanie seminarium (konferencji) poświęconej problematyce ekonomiki bezpieczeństwa wraz z wydaniem materiałów konferencyjnych.
- 2) „Bezpieczeństwo ekonomiczne jako czynnik bezpieczeństwa we współczesnym świecie”. Projekt badawczy dotyczyć będzie analizy związków zachodzących między gospodarką a obronnością i bezpieczeństwem państwa. Jego celem będzie między innymi wydanie monografii związanej z zagadnieniem ekonomiki bezpieczeństwa oraz zorganizowanie zagranicznych wizyt studyjnych.

Koncepcja i cele kształcenia są prawidłowo zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Były to przykładowo konsultacje w sprawie wprowadzenia specjalności ekonomika bezpieczeństwa. Zebrano wówczas opinie ekspertów polskich i zagranicznych, w tym z Uniwersytetu Tarasa Szewczenki, Gruzińskiego Uniwersytetu Technicznego w Tbilisi, Uniwersytetu Michała Romera w Wilnie, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Środkowoeuropejskiego Instytutu Badań i Analiz Strategicznych. Przyjęta koncepcja kształcenia wykorzystuje zatem międzynarodowe wzorce i praktyki.

Obowiązujące na kierunku ekonomia efekty uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia przyjęte zostały Uchwałą nr 5/2020 r. (pierwszy stopień) oraz Uchwałą nr 6/2020 r. (drugi stopień) Senatu Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości z dnia 5 czerwca 2020 r. w sprawie „zatwierdzenia programu kształcenia z efektami kształcenia” dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia na kierunku ekonomia. Przyjęte kierunkowe efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Spełniają one w większości wymogi prawa wynikające z zapisów ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226) oraz rozporządzenia MNiSW z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218), odnosząc założone efekty kierunkowe do poszczególnych charakterystyk ogólnych (pierwszego stopnia) oraz szczegółowych (drugiego stopnia) przewidzianych dla kwalifikacji pełnej na poziomie 6 (pierwszy stopień) oraz 7 (drugi stopień) PRK. W opisie kierunkowych efektów uczenia się studiach drugiego stopnia nie uwzględniono natomiast konieczności nabycia przez studenta umiejętności w zakresie znajomości języka obcego na wymaganym poziomie kompetencji językowych. W zestawie obowiązujących kierunkowych efektów uczenia nie formułowano odpowiedniego zapisu zgodnego z efektami określonymi Polską Ramą Kwalifikacji w zakresie umiejętności, tj. *„potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią”* (P7S_UK).

Przyjęte efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia obejmują 21 efektów w zakresie wiedzy, 26 efektów w zakresie umiejętności oraz 12 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Na studiach drugiego stopnia obejmują 21 efektów w zakresie wiedzy, 23 efekty w zakresie umiejętności oraz 12 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Obowiązujące kierunkowe efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie wiodącej ekonomia i finanse oraz w odniesieniu do części wskazanych dyscyplin uzupełniających, do których kierunek ekonomia został przyporządkowany, w tym m.in. do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości.

W opisie kierunkowych efektów uczenia się założono m.in. że absolwent studiów pierwszego stopnia posiada wiedzę z dziedziny nauk ekonomicznych dotyczącą instytucji gospodarczych oraz ich otoczenia ekonomicznego, społecznego i prawnego oraz złożonych procesów zachodzących w gospodarce i jej otoczeniu (W_01); zna teorie mikroekonomiczne oraz na tej podstawie wyjaśnia zasady funkcjonowania gospodarki rynkowej (W_02); zna i wyjaśnia teorie makroekonomiczne, polityki gospodarczej i społecznej oraz działania państwa, a także instytucji życia społecznego i gospodarczego (W_03); zna i objaśnia podstawowe metody statystyczne, matematyczne i ekonometryczne oraz metody planowania strategicznego, prognozowania i symulacji (W_06); zna i objaśnia narzędzia analizy ekonometrycznej, matematycznej, strategicznej (w tym planowania) i badań operacyjnych, informatyczne, statystyki opisowej, prognozowania i symulacji, wspomagające proces decyzyjny (W_07); zna podstawowe narzędzia gromadzenia, przetwarzania i prezentacji danych opisujących zjawiska m.in. ekonomiczne, finansowe, społeczne zachodzące w gospodarce i przedsiębiorstwie (W_08). W zakresie umiejętności założono m.in. umiejętność dokonywania analizy i interpretacji informacji dotyczących zjawisk ekonomicznych (w skali mikro i makro) zachodzących w gospodarce (U_01); umiejętność analizy i oceny roli państwa w gospodarce oraz przebiegu procesów gospodarczych w odniesieniu do różnych obszarów działania, w tym dotyczących rynku kapitałowego i finansowego (U_04); umiejętność analizy kierunków zmian teorii ekonomii, ich wpływu na procesy gospodarcze i funkcjonowanie organizacji oraz dokonania ich oceny (U_06); umiejętność interpretacji wyników analizy statystycznej i badań operacyjnych, sporządzania prognozy na ich podstawie oraz planowania zmian w obrębie funkcjonowania organizacji (U_08); umiejętność korzystania z metod analizy ekonomicznej, ekonometrycznej i finansowej do oceny działalności przedsiębiorstwa i jego strategii działania (U_09). W zakresie kompetencji społecznych posiadanych przez absolwenta studiów pierwszego stopnia nacisk położono m.in. gotowość do krytycznej oceny posiadanej wiedzy (K_02); uczestniczenia w budowaniu projektów gospodarczych wyjaśniając ich aspekty ekonomiczne, finansowe, społeczne (K_04); korzystania z dorobku nauk ekonomicznych i prawnych przy rozwiązywaniu współczesnych problemów np. rynku pracy (K_06). W przyjętym opisie kierunkowych efektów uczenia się na studiach I stopnia uwzględnione zostały również kompetencje językowe na poziomie B2 Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego zgodne z zapisami Polskiej Ramy Kwalifikacji.

W odniesieniu do studiów drugiego stopnia na kierunku ekonomia założono pogłębienie wybranych efektów sformułowanych dla studiów pierwszego stopnia, jak również wyposażenie absolwenta w poszerzoną i zawansowaną wiedzę z zakresu: teorii mikro – i makroekonomii (W_02); procesu podejmowania decyzji (w tym handlowych) przez podmioty gospodarcze – konsumentów, producentów oraz relacji między nimi (W_04); rozwoju poglądów (teorii) ekonomicznych i norm prawnych (W_05); metod statystycznych (matematycznych, badań operacyjnych, ekonometrycznych i prognozowania, ekonomii menedżerskiej, rachunku kosztów) oraz ich wykorzystania w procesie rozpoznania, diagnozowania i rozwiązywania problemów związanych procesami gospodarczymi (W_06). W zakresie umiejętności na studiach drugiego stopnia założono m.in. umiejętność dokonywania kompleksowej analizy polityki gospodarczej (konkurencyjności, spójności, podatkowej, handlowej, w aspekcie mikro i makro) oraz określa relacje między działaniami instytucji (U_03); przeprowadzania analizy (w tym krytycznej) i interpretacji przyczyn i skutków zachodzących w gospodarce procesów społecznych, ekonomicznych i finansowych oraz ich konsekwencji dla realizacji określonej polityki (U_05); przeprowadzania weryfikacji hipotez przy wykorzystaniu materiału empirycznego podczas procesu przygotowania analiz, wnioskowania statystycznego, prognozowania i symulacji (U_08); dokonywania interpretacji procesów gospodarczych oraz zasobów

za pomocą zaawansowanych metod i modeli statystycznych, matematycznych, badań operacyjnych, prognoz i symulacji, planowania, rachunku kosztów (U_09); realizacji procedury badania statystycznego, marketingowego i prognozowania zjawisk gospodarczych (U_10). W zakresie kompetencji społecznych posiadanych przez absolwenta studiów drugiego stopnia założono m. in. gotowość do inicjowania oraz skutecznego realizowania działań na rzecz interesu publicznego (K_03); posiadanie kwalifikacji do kształtowania relacji, w interesie przedsiębiorstwa i społeczeństwa (K_06) oraz zrozumienia społecznych aspektów praktycznego stosowania posiadanej wiedzy, w tym przenoszenia na płaszczyznę krajową doświadczeń międzynarodowych, w warunkach globalizacji i integracji gospodarki (K_11).

Z punktu widzenia założonych kierunkowych efektów uczenia się nieuzasadnione jest natomiast przypisanie kierunku ekonomia do części wskazanych dyscyplin, w tym np. językoznawstwo (pierwszy stopień), ponieważ z zapisów obowiązujących efektów uczenia się nie wynika specyficzna i aktualna wiedza w tym obszarze. Rekomenduje się podjęcie odpowiednich działań zapewniających spójność koncepcji kształcenia z uwagi na przyporządkowanie kierunku do dyscyplin i zakres efektów uczenia się.

Przeprowadzona analiza wskazanego przez Uczelnię zakresu działalności naukowej w dyscyplinach, do których przyporządkowany został kierunek ekonomia wskazuje, że założone kierunkowe efekty uczenia się na studiach pierwszego i drugiego stopnia nie są w pełni zgodne z zakresem działalności naukowej Uczelni prowadzonej w tych dyscyplinach. Możliwość osiągania założonych efektów uczenia się przewidzianych dla kształtowania kompetencji badawczych wymaga od Uczelni zintensyfikowania działań w zakresie badań naukowych prowadzonych w dyscyplinie wiodącej ekonomia i finanse oraz we wskazanych dyscyplinach uzupełniających.

Opracowane kierunkowe efekty uczenia się stanowiły podstawę do formułowania szczegółowych efektów w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów przewidzianych w programie studiów. Na poziomie sylabusów (kart przedmiotu) opracowanych do obowiązującego programu studiów każdemu przedmiotowi przewidzianemu w harmonogramie studiów przypisano określoną liczbę efektów kierunkowych z zakresu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Zostały one sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Studia na ocenianym kierunku ekonomia odpowiadają misji Uczelni. Niezbędne jest jednak redefiniowanie strategicznych celów rozwoju Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim, ponieważ poprzednia strategia obowiązywała na lata 2016-2020 i niewątpliwie z perspektywy roku jej tworzenia (2015) nie uwzględnia wielu zmian we wnętrzu i otoczeniu organizacji, jakie dokonały się w ciągu 5 lat. Jednym ze strategicznych pytań jest kwestia profilu studiów, na którym powinno być realizowane kształcenie na ocenianym kierunku. Wiele argumentów, w tym relacje z lokalnymi przedsiębiorstwami i instytucjami samorządowymi oraz praktyczne doświadczenie zawodowe kadry akademickiej przemawia bowiem za przejściem na profil

praktyczny. Kształcenie studentów należycie koresponduje z potrzebami lokalnych i regionalnych pracodawców i innych przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.

Założone kierunkowe efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Sformułowane zostały zgodnie z aktualnym stanem wiedzy w zakresie dyscypliny wiodącej ekonomia i finanse oraz części wskazanych dyscyplin uzupełniających, w tym dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Z punktu widzenia założonych kierunkowych efektów uczenia się zauważalny jest natomiast brak spójności w przypisaniu kierunku do części wskazanych dyscyplin uzupełniających (m.in. językoznawstwo). Przyjęty katalog założonych efektów uczenia się, jak również sposób ich zdefiniowania na poziomie efektów kierunkowych oraz przedmiotowych, umożliwia stworzenie systemu ich weryfikacji. Przyjęte efekty uczenia się zakładają rozwijanie kompetencji badawczych oraz nabycie kompetencji społecznych niezbędnych w działalności naukowej. W ich opisie na studiach drugiego stopnia nie uwzględnione zostały jednak kompetencje językowe zgodne z zapisami Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Przeprowadzona analiza poprawności opracowania efektów uczenia się założonych dla kierunku ekonomia, profil ogólnoakademicki, wykazała następujące nieprawidłowości wymagające natychmiastowego usunięcia:

1. Brak sformułowanego dla studiów drugiego stopnia kierunkowego efektu uczenia się w zakresie umiejętności posługiwania się językiem obcym zgodnego z efektami określonymi Polską Ramą Kwalifikacji w zakresie umiejętności tj. *„potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią”* (P7S_UK).
2. Zbyt niewielki zakres działalności naukowej Uczelni prowadzonej w dyscyplinach do których oceniany kierunek został przyporządkowany, w szczególności w odniesieniu do założonych efektów uczenia się przewidzianych dla kształtowania kompetencji badawczych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się zapewnienie zgodności koncepcji i celów kształcenia ze strategią Uczelni, co wymaga aktualizacji strategii rozwoju Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim. Ramy czasowe dotychczas obowiązującego dokumentu dotyczyły lat 2016-2020. Konieczna jest intensyfikacja prac koncepcyjnych związanych z opracowaniem i formalnym przyjęciem nowego dokumentu.
2. Zaleca się uwzględnienie, w szerszym aniżeli dotychczas stopniu, w cyklicznym planie naukowo-badawczym Uczelni projektów badawczych realizowanych przez kadrę akademicką Katedry Ekonomii służących wyposażeniu absolwentów kierunku ekonomia o profilu ogólnoakademickim w kompetencje badawcze.
3. Zaleca się podjęcie przez Uczelnię działań w zakresie dopasowania prowadzonej działalności naukowej do specyfiki założonych dla kierunku ekonomia efektów uczenia się, ze szczególnym uwzględnieniem pokrycia efektów uczenia się przewidzianych dla kształtowania kompetencji badawczych.

4. Zaleca się niezwłoczne uzupełnienie wykazu założonych na studiach drugiego stopnia kierunkowych efektów uczenia się o zapis określający zakładane umiejętności posługiwania się językiem obcym zgodnie z efektami określonymi Polską Ramą Kwalifikacji w zakresie umiejętności (P7S_UK). Jednocześnie zobowiązuje się Uczelnię do wdrożenia działań projakościowych zapewniających w przyszłości zgodność obowiązujących efektów uczenia się z zapisami Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Obowiązujący program studiów na ocenianym kierunku przyjęty został Uchwałą nr 5/2020 r. (pierwszy stopień) oraz Uchwałą nr 6/2020 r. (drugi stopień) Senatu Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości z dnia 5 czerwca 2020 r. w sprawie „zatwierdzenia programów kształcenia z efektami kształcenia” dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia na kierunku ekonomia. Treści programowe zawarte w szczegółowych opisach przedmiotów są zgodne z przyjętymi efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualny stan wiedzy oraz metodyki badań w zakresie dyscypliny wiodącej ekonomia i finanse oraz w odniesieniu do części wskazanych dyscyplin uzupełniających, do których kierunku ekonomia został przyporządkowany, w tym m.in. do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości.

Treści kształcenia tworzące program studiów na ocenianym kierunku zostały podzielone na moduły: podstawowy (tylko na studiach pierwszego stopnia), kierunkowy oraz specjalnościowy (do wyboru). Proponowane treści kształcenia są wynikiem konsultacji programu studiów z interesariuszami wewnętrznymi (wykładowcy, kierownictwo Katedry i Wydziału, studenci i absolwenci) oraz zewnętrznymi (podmioty otoczenia społeczno-gospodarczego). W stanowiącej element programu studiów macierzy ukazano związek pomiędzy poszczególnymi przedmiotami a przypisanymi im kierunkowymi efektami uczenia się.

Program studiów pierwszego stopnia zakłada realizację przedmiotów z modułu podstawowego w pierwszym semestrze studiów, co w założeniu służyć ma zaznajomieniu studentów z zasadniczą problematyką dyscypliny ekonomia i finanse oraz dyscyplin pokrewnych z dziedziny nauk społecznych. Ma to umożliwić studentom opanowanie aparatu pojęciowego oraz lepsze zrozumienie kontekstu tematyki studiów, warunkując efektywną realizację zakładanych efektów uczenia się przewidzianych dla późniejszych etapów kształcenia. Grupa przedmiotów kierunkowych oraz specjalistycznych zakłada dostarczanie studentom specjalistycznej wiedzy w obszarach wyznaczonych kierunkowymi efektami uczenia się, w tym m.in. w obszarze: instytucji gospodarczych i ich otoczenia ekonomicznego, finansowego, społecznego i prawnego; struktur gospodarki krajowej i międzynarodowej; teorii mikroekonomicznych oraz zasad funkcjonowania gospodarki rynkowej; teorii makroekonomicznych i polityki gospodarczej oraz społecznej; metod oraz narzędzi analiz statystycznych, matematycznych i ekonometrycznych oraz planowania strategicznego; prognozowania i symulacji, a także metod gromadzenia, przetwarzania i prezentacji danych ekonomicznych, finansowych, społecznych. Projektowane treści programowe dotyczą zagadnień związanych z działaniem mechanizmów systemu finansów prywatnych i publicznych, systemu ubezpieczeń społecznych oraz ich oddziaływanie na sytuację społeczno-gospodarczą kraju, jak

również odnoszą się do stosowania narzędzi z zakresu matematyki, analizy i planowania finansowego i strategicznego, prognoz i symulacji, które w założeniu wspomagać mają podejmowanie decyzji ekonomicznych, finansowych i zarządczych. Założone dla studiów drugiego stopnia treści programowe zakładają odpowiednie dla danego poziomu kształcenia pogłębienie i rozszerzenie zagadnień związanych z kształceniem kierunkowym oraz specjalistycznym. Ocenic należy, że projektowane treści kształcenia są specyficzne dla zajęć tworzących program studiów, jednak przyjęty w programie studiów zakres treści programowych nie w pełni odpowiada zakresowi działalności naukowej Uczelni w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz wskazanych dyscyplinach uzupełniających. Powadzona obecnie przez Uczelnię działalność naukowa we wskazanych dyscyplinach zasadniczo odnosi się do stosunkowo wąskiego zakresu tematycznego związanego z bezpieczeństwem ekonomicznym współczesnych gospodarek oraz obecnych i przyszłych zagrożeń ich rozwoju.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć został poprawnie oszacowany i zapewnia możliwość osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się. Studia na ocenianym kierunku prowadzone jest wyłącznie w formie studiów niestacjonarnych. Kształcenie w ramach studiów pierwszego stopnia trwa 6 semestrów, a na studiach drugiego stopnia 4 semestry. Łącznie w trakcie toku studiów student uzyskuje 180 punktów ECTS na studiach pierwszego stopnia oraz 120 punktów ECTS na studiach drugiego stopnia. Absolwent otrzymuje odpowiednio tytuł zawodowy licencjata (pierwszy stopień – poziom 6 PRK) lub magistra (drugi stopień – poziom 7 PRK).

W programie studiów ocenianego kierunku uwzględniono nakład pracy własnej studenta oraz zajęcia realizowane w bezpośrednim kontakcie studenta i nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia. Sumaryczna liczba godzin dydaktycznych zaplanowanych do realizacji w formie zorganizowanej przez Uczelnię na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia wynosi 1350 godzin zajęć. Dodatkowo na tym poziomie kształcenia przewidziana została obligatoryjna praktyka zawodowa w wymiarze 120 godzin. Na studiach drugiego stopnia liczba planowanych do realizacji godzin zajęć na studiach niestacjonarnych wynosi odpowiednio 800 godzin. Założona łączna liczba godzin zajęć realizowanych w bezpośrednim kontakcie studenta i nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia, jak również liczba godzin zajęć przypisana do poszczególnych modułów oraz przedmiotów, zapewnia możliwość osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się w określonym programem czasie trwania studiów. Zwrócić należy jednak uwagę, że w charakterystyce kierunku Uczelnia błędnie określiła liczbę punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwanych w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, wskazując wskaźnik ten jako 176 ECTS w przypadku studiów pierwszego stopnia oraz 120 ECTS dla studiów drugiego stopnia, co oznaczałoby, że studenci nie nabywają efektów uczenia się w wyniku pracy indywidualnej.

W programie studiów na kierunku ekonomia zostały zasadniczo uwzględnione trzy formy realizacji zajęć. Są to wykłady i ćwiczenia oraz seminaria. Na studiach pierwszego stopnia zaplanowano 765 godz. wykładów, co stanowi 57% ogólnej liczby godzin przewidzianych do realizacji na tym poziomie kształcenia. Zajęcia realizowane w formach praktycznych stanowią 585 godz. zajęć, w tym 405 godz. ćwiczeń, 30 godz. seminarium oraz 150 godz. zajęć z języka obcego. Na studiach drugiego stopnia w grupie zajęć realizowanych w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego lub innej osób prowadzącej zajęcia i studenta zaplanowano 500 godz. wykładów (62,5% ogólnej liczby godz.) oraz 300 godzin realizowanych w formach praktycznych, w tym 270 godz. ćwiczeń oraz 30 godz.

seminariów. Proponowaną w programie studiów sekwencję realizacji zajęć należy uznać za poprawną, jednak wskazany stosunkowo duży udział w programie studiów zajęć realizowanych w formie wykładów może utrudniać możliwość osiągnięcia przez studentów wszystkich przewidzianych efektów uczenia się, w szczególności w obszarze założonych umiejętności związanych z prowadzeniem badań naukowych. Stosunkowo wąski katalog przewidzianych w programie studiów form realizacji zajęć stanowić może również pewne ograniczenie w skuteczności osiągania założonych w efektach uczenia się kompetencji badawczych studentów. Rekomenduje się w tym obszarze przeprowadzanie analizy adekwatności założonych form i proporcji realizacji zajęć przewidzianych w programie studiów oraz podjęcie działań doskonalących mających na celu ich dopasowanie do możliwości zapewniania osiągnięcia przez studentów wszystkich założonych efektów uczenia się. Realizowany na ocenianym kierunku program studiów umożliwia studentom dokonywanie wyboru zajęć w wymiarze 66 punktów ECTS na studiach pierwszego stopnia oraz 60 punktów ECTS na studiach drugiego stopnia, co stanowi wymagane przepisami prawa ponad 30% ogólnej liczby punktów koniecznej do ukończenia studiów na założonym poziomie. Grupa zajęć obieralnych na studiach pierwszego i drugiego stopnia obejmuje wybrane przedmioty kierunkowe oraz moduł specjalnościowy (tzw. profil kształcenia), w tym również seminarium dyplomowe. W ramach obowiązującego programu na studiach pierwszego stopnia przewidziane zostały do wyboru trzy profile kształcenia (specjalności), tj.: ekonomia menedżerska i finanse przedsiębiorstw, moduł ekonomiczno-prawny lub ekonomika samorządu terytorialnego. Studenci studiów drugiego stopnia mogą wybierać spośród czterech oferowanych profili kształcenia, tj.: gospodarowanie nieruchomościami, ekonomika bezpieczeństwa, gospodarka finansowa i rachunkowość oraz ekonomika i finanse przedsiębiorstw.

W ramach obowiązującego programu studiów Uczelnia wskazała szereg zajęć, które w założeniu związane są z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach do których przypisany został kierunek ekonomia. Zajęciom tym przypisano odpowiednio na studiach pierwszego stopnia 91, a na studiach drugiego stopnia 60 punktów ECTS. Szczegółowa analiza zakresu przypisanych zajęć wykazała jednak, że w niektórych przypadkach nie zostało spełnione kryterium powiązania tych zajęć ze wskazanym przez Uczelnię zakresem prowadzonej działalności naukowej. Ograniczony zakres aktywności badawczej Uczelni w dyscyplinach, do których przyporządkowany został kierunek ekonomia, jak również przedstawiony przez Uczelnię niewielki dorobek publikacyjny potwierdzający tę aktywność, nie pozwalają zaliczyć do tej grupy części wskazanych w programie studiów przedmiotów. W odniesieniu do studiów pierwszego stopnia są to m.in. takie przedmioty jak: *polityka społeczna, historia gospodarcza, system bankowy z elementami polityki pieniężnej, podstawy prawa, prawo podatkowe/system administracji publicznej w Polsce, prawo handlowe, prawo i postępowanie administracyjne, prognozowanie i symulacje, nauka o przedsiębiorstwie, zarządzanie, strategia i rozwój przedsiębiorstwa, zasady i techniki negocjacji zarządzanie zasobami ludzkimi, marketing, etyka w biznesie, ekonomika i organizacja przedsiębiorstwa / logistyka w przedsiębiorstwie, finanse przedsiębiorstw*. W przypadku studiów drugiego stopnia brak powiązania z działalnością naukową dotyczy m.in. takich przedmiotów jak: *historia myśli ekonomicznej, ekonomia społeczna, podstawy prawne nieruchomości, strategie finansowania inwestycji na rynku nieruchomości, negocjacje w działalności gospodarczej, analiza rynku nieruchomości lub doradztwo na rynku nieruchomości, strategie rozwoju przedsiębiorstw, zarządzanie finansami przedsiębiorstwa*. W konsekwencji nie jest więc spełniony warunek formalny prowadzenia kształcenia na profilu ogólnoakademickim wymagający uwzględnienia w programie studiów zajęć związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek

studiów, w wymiarze większym niż 50% łącznej liczby punktów ECTS przewidzianej do realizacji na danym poziomie kształcenia.

Program studiów na kierunku ekonomia pierwszego stopnia obejmuje naukę języka obcego na poziomie biegłości B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. W wyniku przeprowadzanych modyfikacji programu studiów dla studentów rozpoczynających kształcenie w roku akademickim 2020/2021 zwiększony został godzinowy wymiar ww. przedmiotu. Obecnie studenci zobowiązani są do zaliczenia zajęć z języka obcego w wymiarze 150 godz. (10 ECTS). W celu wzbogacenia zasobu leksykalnego oraz nauki specjalistycznej terminologii anglojęzycznej do programu studiów pierwszego stopnia wprowadzono dodatkowo przedmiot *selected problems in economy* w wymiarze 10 godz. wykładu (2 ECTS).

W przypadku studiów drugiego stopnia obowiązujący program nie przewiduje klasycznych zajęć poświęconych kształceniu w zakresie z języka obcego. Uwzględniono natomiast obligatoryjne zajęcia prowadzone w języku angielskim w wymiarze 30 godz. (4 ECTS) realizowane na pierwszym semestrze studiów. Zajęcia te prowadzone są w ramach przedmiotu *current problems in global economy*. Przyjęte rozwiązanie braku tradycyjnego lektoratu w ramach kształcenia językowego można byłoby uznać za właściwe pod warunkiem prowadzenia odpowiedniej weryfikacji kandydatów na studia drugiego stopnia zapewniającej dobór osób z wymaganym poziomem kompetencji językowych umożliwiającym efektywne uczestnictwo w zajęciach kierunkowych prowadzonych w języku obcym. W przeciwnym razie student nie ma zapewnionej możliwości osiągnięcia kompetencji językowych opisanych Polską Ramą Kwalifikacji dla poziomu 7.

Program studiów na kierunku ekonomia przewiduje udział zajęć z dziedziny nauk humanistycznych w wymaganym wymiarze punktów ECTS. W grupie tej na studiach pierwszego stopnia zaplanowano zajęcia m.in. z *etyki w biznesie*, a na studiach drugiego stopnia przedmiot *historia myśli ekonomicznej*. W programie studiów na ocenianym kierunku przewidziano grupę zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, wyodrębnione zostały godziny zajęć przewidziane do realizacji w formie e-learningu. Na studiach pierwszego stopnia jest to 371 godz. (27% ogólnej liczby godzin zajęć), a na studiach drugiego stopnia odpowiednio 203 godz. (26% ogólnej liczby godzin zajęć). Planowany wymiar zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest więc zgodny z obowiązującymi wymogami w tym zakresie. W związku z sytuacją epidemiczną w roku akademickim 2020/21 liczba godzin przewidzianych do realizacji w formie zdalnej została dodatkowo dostosowana do aktualnych możliwości realizacji zajęć. Przeprowadzona analiza programu studiów wykazała jednak brak szczegółowych informacji nt. zakresu i formy realizacji zajęć przewidzianych w trybie kształcenia zadanego. Analiza sylabusów do zajęć zaplanowanych w formie e-learningu wykazała, że nie przedstawiono tam szczegółowych informacji dotyczących sposobu realizacji zajęć w formie zdalnej, w tym w szczególności informacji nt. założonej formy e-learningu (synchroniczny czy asynchroniczny). W rubryce „metody dydaktyczne” pojawia się jedynie informacja „kształcenie na odległość”. Rekomenduje się uzupełnianie programu studiów w tym zakresie o szczegółową informację dotyczącą warunków przewidzianej formy kształcenia zdalnego, w tym zakresu kompetencji cyfrowych oczekiwanych od studenta, jak również wymagań sprzętowych związanych z zaplanowaną formą komunikacji studenta z nauczycielem. Uzyskane od Uczelni dodatkowe informacje w tym zakresie oraz analiza harmonogramu realizacji zajęć potwierdziła, że planowane w formie zdalnej zajęcia realizowane są przy wykorzystaniu platformy ClickMeeting, w formie kontaktu synchronicznego nauczyciela ze studentem.

Przewidziane w programie studiów metody kształcenia dostosowane zostały do założonych efektów

uczenia się oraz do form i tematyki prowadzonych zajęć. Dobór metod i narzędzi został zindywidualizowany w odniesieniu do treści programowych oraz przewidzianej formy realizacji zajęć. Wśród projektowanych metod dydaktycznych wykorzystywanych w procesie kształcenia na ocenianym kierunku znalazły się metody podające: wykład problemowy oraz wykład konwersatoryjny, natomiast jako formy kontaktu interaktywnego założono wykorzystanie takich metod dydaktycznych, jak: analiza przykładów praktycznych, debata oksfordzka, dyskusja, mapa myśli, metoda pracy zespołowej, przygotowywanie samodzielne i grupowe prezentacji multimedialnej oraz jej przedstawienie, ćwiczenia laboratoryjne, analiza i interpretacja źródeł, samodzielne i grupowe rozwiązywanie zadań, ćwiczenia grupowe i indywidualne prowadzone w oparciu o zestaw zadań i pytań testowych oraz opisów przypadków przygotowujące studentów do samodzielnej analizy zjawisk rynkowych oraz samodzielnego wnioskowania, rozwiązywanie zadań przy komputerze, indywidualne projekty studentów.

Szczególną grupę stanowią metody obejmujące wykorzystanie w procesie kształcenia oprogramowania komputerowego specyficznego dla zajęć przewidzianych w programie studiów. W ramach realizacji wybranych przedmiotów na ocenianym kierunku wykorzystane jest m.in. specjalistyczne oprogramowanie do przeprowadzania analiz finansowo-księgowych *Rewizor* oraz *Płatnik*. Obecnie trwają również przygotowania do modyfikacji programu *Gambit 15.0* i wdrożenia go do zajęć z zakresu teorii gier. W czasie realizacji zajęć wykorzystywane są również funkcjonalności tablic interaktywnych.

Dobór odpowiednich metod do poszczególnych zajęć i form dokonywany jest przez nauczyciela akademickiego z uwzględnieniem charakteru prowadzonego przedmiotu oraz przyjętych dla niego efektów uczenia się. Stosowane metody kształcenia wskazane są w kartach przedmiotów (sylabusach). Dobór odpowiednich metod powiązany jest jednocześnie z założonymi metodami weryfikacji efektów uczenia się i w głównej mierze wynika z potrzeb osiągnięcia wskazanych dla przedmiotu efektów uczenia się.

Niezależnie od obecnych uregulowań związanych z sytuacją epidemiczną Uczelnia od roku akademickiego 2017/2018 wykorzystuje w procesie kształcenia na kierunku ekonomia metody i techniki kształcenia na odległość. Ich stosowanie szczegółowo reguluje Regulamin Kształcenia na Odległość w WSBiP. Wszystkie zajęcia realizowane tą metodą są zajęciami synchronicznymi, prowadzonymi w czasie rzeczywistym. Wykorzystywaną w procesie kształcenia platformą do webinarów i videokonferencji jest platforma ClickMeeting wykorzystująca technologię WebRTC umożliwiającą użytkownikom komunikację z poziomu przeglądarki internetowej. W chwili obecnej Uczelnia posiada możliwość organizacji 21 wydarzeń równoległych wraz z możliwością rejestracji 17 godzin nagrań, które następnie mogą zostać przetransferowane na serwer Uczelni.

Odpowiedni dobór oraz zróżnicowanie wykorzystanych metod dydaktycznych stymuluje studentów do samodzielności oraz pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, co zostało potwierdzone przez samych studentów. Wykorzystywane metody kształcenia umożliwiają również przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej oraz udział w tej działalności w zakresie dyscyplin do których przyporządkowany został kierunek ekonomia. Stosowane metody zakładają rozwijanie umiejętności posługiwania się technikami informacyjno-komunikacyjnymi oraz umiejętności w zakresie stosowania metod i technik zbierania informacji. Studenci, w założeniu programu studiów, uczeni są formułowania opinii i udzielania informacji zwrotnej, przedstawiania pomysłów i uzasadniania stanowisk, prowadzenia konstruktywnej krytyki.

Stosowane na pierwszym stopniu studiów w ramach nauki języka obcego metody kształcenia umożliwiają studentom opanowanie języka obcego na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu

Opisu Kształcenia Językowego. Studenci nabywają umiejętności w zakresie przygotowania wystąpień w językach obcych. Założone w tym obszarze metody dydaktyczne to metody ćwiczeniowo-praktyczne (ćwiczenia rozwijające zintegrowane sprawności językowe w pracy grupowej i parami), metoda projektu, metoda eksponująca (prezentacja, wdrażanie i utrwalanie materiału gramatyczno-leksykalnego), metoda dramy, metoda symulująca (konsolidacja poznanych treści programowych w formie dyskusji, pokazu, speechu, itp.), metoda komunikacyjna – *Communicative Language Teaching*, metoda audiowizualna, metoda e licytacji oraz metoda odkrywczą – *Discovery Teaching*. W związku z brakiem zaprojektowania podobnych metod osiągania kompetencji językowych na studiach drugiego stopnia rekomenduje się uzupełnienie ich zestawu w odniesieniu do wykorzystywanych metod dydaktycznych w zakresie kształtowania umiejętności posługiwania się językiem obcym przewidzianych w PRK dla studiów drugiego stopnia (7 poziom).

Stosowane w procesie kształcenia metody dydaktyczne, w tym z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się na ocenianym kierunku do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie przez nich indywidualnych ścieżek kształcenia. W Uczelni istnieją procedury i mechanizmy umożliwiające dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb indywidualnych, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Regulamin Studiów w WSBiP określa zasady i tryb ubiegania się o możliwość studiowania wg Indywidualnego Programu Studiów (IPS). O taki tryb studiowania może ubiegać się student przejawiający szczególne uzdolnienia i zainteresowania, który zaliczył pierwszy rok studiów pierwszego stopnia lub pierwszy semestr studiów drugiego stopnia, a także student z niepełnosprawnością oraz student, któremu potwierdzono efekty uczenia się uzyskane poza systemem szkolnictwa wyższego. W celu lepszego dostosowania procesu uczenia się do potrzeb osób z niepełnosprawnościami Uczelnia realizuje projekt „WSBiP – uczelnia dostępna” finansowany z funduszy europejskich. W ramach projektu opracowywane są rekomendacje dostosowania materiałów dydaktycznych i procesu rekrutacji dla osób o szczególnych potrzebach oraz przygotowywane programy kształcenia w zakresie języków obcych uwzględniające potrzeby osób z niepełnosprawnościami. W ramach projektu zakupione zostały tablice interaktywne, a sala do nauki języków obcych została wyposażona w sprzęt umożliwiający kształcenie osób z niepełnosprawnością słuchową. W roku akademickim 2021/2022 planowane jest wdrożenie wielofunkcyjnej platformy cyfrowej (edukacyjnej i językowej) stworzonej przez firmę Asseco i umożliwiającej dostosowanie procesu kształcenia na odległość do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w programie studiów wykorzystanie metod i techniki kształcenia na odległość założono jedynie pomocniczo.

Na ocenianym kierunku ekonomia proces kształcenia uzupełniany jest o obowiązkowe praktyki zawodowe na pierwszym stopniu. Na studiach drugiego stopnia praktyka zawodowa nie jest wymagana.

Podczas praktyk studenci mają możliwość poszerzenia zakresu wiedzy teoretycznej oraz zdobycia umiejętności praktycznego jej wykorzystania, a także pracy w grupie oraz wzmocnienia umiejętności komunikacji interpersonalnej. Praktyki zawodowe i ich organizacja są pozytywną stroną ocenianego kierunku na profilu ogólnoakademickim.

Formalną podstawą organizacji praktyk zawodowych jest Uczelniany regulamin praktyk, pn. Regulamin Praktyk Studenckich w WSBiP oraz kierunkowe wytyczne odbywania praktyk studenckich na kierunku ekonomia.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć, co potwierdzają zapisy w sylabusach praktyk i innych przedmiotów kierunkowych.

Treści programowe określone dla praktyk, a także ich wymiar zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Studenci studiów pierwszego stopnia realizują program praktyk w jednym ciągu po semestrze III, w trakcie drugiego roku studiów, w wymaganym wymiarze 120 godzin, za co otrzymują 4 pkt ECTS.

Umieszczenie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Sylabus dla przedmiotu *praktyka zawodowa* przygotowany został w sposób kompletny i poprawny. Ujęto w nim wszystkie niezbędne informacje, jak: nazwa, czas trwania praktyk, forma zajęć i cel kształcenia oraz przyporządkowano właściwe efekty uczenia się w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Program praktyk jest związany ze specyfiką specjalności realizowanych na kierunku ekonomia i jest skonstruowany w sposób umożliwiający uzyskanie zakładanych efektów uczenia się. Celem praktyk jest osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się zgodnych z efektami kierunkowymi, co realizowane jest poprzez działania praktyczne w zakresie tematyki ekonomii i finansów. Zastosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyk zawodowych sprawuje kierunkowy opiekun praktyk, powoływany na czas nieokreślony. Zadaniem kierunkowego opiekuna praktyk (KOP) jest nadzór i kontrola nad merytorycznym oraz formalnym przebiegiem praktyki w zakładach pracy, a także wsparcie organizacyjne studentów. KOP koordynuje działania związane z praktykami, a w szczególności: zatwierdza zakres programu praktyk w miejscach ich odbywania.

Ocena osiągania efektów uczenia się, dokonywana przez kierunkowego opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się.

Zaliczanie praktyk odbywa się na ocenę, która wystawiana jest przez KOP w tzw. karcie studenta oraz w postaci wpisu do indeksu elektronicznego w systemie USOS. Studenci mają obowiązek uzyskania zaliczenia praktyk do końca VI semestru studiów na pierwszym stopniu studiów. Ulokowanie praktyk po III semestrze, po opanowaniu przez studentów podstaw ekonomii i finansów, sprzyja osiąganiu kierunkowych efektów uczenia się.

Kierunkowy opiekun praktyk posiada wieloletnie doświadczenie zawodowe i pełni tę funkcję od 8 lat. Osoba ta oprócz znacznego doświadczenia zawodowego posiada również odpowiednie kompetencje zawodowe oraz rozległe kontakty osobiste z przedstawicielami lokalnych przedsiębiorstw i instytucji badawczych, co gwarantuje właściwy dobór, realizację i monitorowanie procesu praktyk.

Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

KOP przygotowuje coroczne sprawozdania z przebiegu praktyk studenckich, które przedstawiane są Dziekanowi Wydziału oraz WKJK. Na podstawie ww. sprawozdań można stwierdzić, że infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, a także umożliwią osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

W ramach czynności nadzoru nad realizacją praktyk, KOP dokonywał oceny bazy firm (w tym oceny wyposażenia stanowisk pracy i kwalifikacji kadry technicznej) na podstawie spotkań z przedstawicielami poszczególnych instytucji i zakładów pracy, wizyt studyjnych oraz informacji uzyskanych od studentów, po zakończeniu realizacji praktyk.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk po stronie zakładów pracy (oraz ich liczba) umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Ze względu na odbywanie praktyk przez studentów w większości w tych samych instytucjach i przedsiębiorstwach, które z Uczelnią współpracują już od wielu lat, nie zachodzi potrzeba stałej weryfikacji bazy i kadry tych przedsiębiorstw, instytutów badawczych i jednostek samorządowych.

W realizacji praktyk w wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej, dobór miejsc odbywania praktyk, stosowane narzędzia są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, a także umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte zasady wskazane powyżej. Należy jednak zwrócić uwagę, że regulamin praktyk studenckich umożliwia KOP uznawanie za zrealizowaną przez studenta praktykę, w całości lub w jej części, po weryfikacji osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się, w przypadku, m.in. odbycia w trakcie trwania studiów udokumentowanej innej praktyki o podobnym charakterze, bądź stażu zawodowego, wykonywania pracy zawodowej lub prowadzenia przez studenta działalności gospodarczej. Zgodnie z ww. regulaminem, zaliczenie praktyki odbywa się na wniosek studenta na podstawie wykazania się przez niego dokumentami potwierdzającymi zdobytą wiedzę, umiejętności i kompetencje wskazane w założonych efektach uczenia się odnośnie programu praktyki.

W analizowanym okresie lat: 2017–2019 zaistniało 8 przypadków na ok. 30 studentów kierunku ekonomia, którzy skorzystali z takiej możliwości zaliczenia praktyki zawodowej. Stanowiło to ok. 27% ogółu studentów, co należy uznać za zjawisko znaczące. Zgodnie z raportem rocznym Kierunkowego Opiekuna Praktyk, do odbycia praktyk w roku akademickim 2019/2020 zobowiązanych było 7 studentów, z czego 3 studentów odbyło praktyki, 2 zostało zwolnionych z odbycia praktyki na podstawie umowy o pracę, zaś dwóch pozostałych zostało zwolnionych z odbycia praktyki na podstawie stażu.

Sformułowane w przepisach wewnętrznych uczelni rozwiązanie, dotyczące sposobu zaliczania praktyk poza normalnym trybem realizacji programu praktyk, wymaga korekty i dlatego ZO PKA rekomenduje w tej kwestii wykorzystanie stanowiska interpretacyjnego nr 4/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 lipca 2020 r.

Porozumienia na realizację praktyk są podpisywane przez przedstawiciela Uczelni, przy czym tzw. Porozumienia Ramowe podpisuje Rektor, a porozumienia szczegółowe, realizacyjne Kierunkowy opiekun praktyk oraz przedstawiciel zakładu pracy.

Dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Praktyki mogły się dotychczas odbywać dzięki porozumieniom o współpracy z: przedsiębiorstwami (głównie z działami księgowości), z biurami rachunkowymi, instytucjami finansowymi oraz jednostkami budżetowymi JST. W roku akademickim 2019/2020 studenci odbywali praktyki w biurach rachunkowych i agencjach ubezpieczeniowych.

Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, a w przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki, osoba sprawująca nadzór nad praktykami zatwierdza to miejsce w oparciu o z góry określone i formalnie przyjęte kryteria jakościowe (np. weryfikacja zgodności wyposażenia technicznego firm pod kątem możliwości realizacji programu praktyk i założonych efektów uczenia się).

KOP wspiera studentów poprzez wskazywanie firm i instytucji, z którymi Uczelnia ma zawarte umowy na realizację programu praktyk. Studenci korzystają z zorganizowanych miejsc odbywania praktyk, choć mogą też samodzielnie ich poszukiwać. W trakcie 4 godziny wprowadzenia na III semestr studiów studenci, na zebraniu organizacyjnym prowadzonym przez KOP, zostają poinformowani o celach praktyki zawodowej, zakresie programu praktyk, zasadach odbywania i warunkach zaliczenia praktyk obowiązkowych. Po wybraniu przez studenta miejsca odbywania praktyki, KOP zatwierdza to miejsce w oparciu o określone kryteria jakościowe, które zostały formalnie przyjęte (każdorazowo jest to indywidualna ocena możliwości realizacji programu praktyk danego zakładu pracy). Informacje dotyczące organizacji i odbywania praktyk studenckich są dostępne na stronie internetowej Uczelni. Studentom kierunku ekonomia stwarza się także możliwości odbywania praktyk zagranicznych i uzyskania dofinansowania w ramach programu Erasmus+.

Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk po stronie zakładu pracy, a także sposób realizacji praktyk podlegają systematycznej ocenie z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

Praktyki pozostają znaczącą formą weryfikowania wiedzy i umiejętności praktycznych w środowisku pracy. Dokumentacją potwierdzającą odbycie praktyk są: dziennik praktyk i opinia o przebiegu praktyki, a zawarte w niej uwagi dotyczą m.in. stopnia przygotowania studenta do zaistnienia na rynku pracy, stanowiąc cenną wskazówkę przy redagowaniu programów studiów. Jednocześnie opinie te są istotnymi, zewnętrznym, wskaźnikiem jakości kształcenia studentów na ocenianym kierunku.

Analizowana dokumentacja prowadzona jest prawidłowo. W analizowanych dokumentach dokonywano: precyzyjnego określenia miejsca i terminu odbywania praktyk, charakterystykę przedsiębiorstwa lub instytucji, w której praktykę student odbywał, zakresy wykonywanych przez praktykanta zadań oraz wnioski i opinie studenta, jak też zakładowego opiekuna praktyk. Ocena i zaliczenie praktyki, dokonywana była przez opiekuna praktyk, który dokonywał też analizy realizacji programu praktyk pod kątem osiągania efektów uczenia się (zamieszczonych w Sylabusie przedmiotu *praktyka zawodowa*). Nie bez znaczenia jest fakt, że realizowana praktyka zawodowa przyczynia się do doskonalenia umiejętności organizacji pracy własnej, pracy zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności i odpowiedzialności za powierzone zadania, co znalazło potwierdzenie w wykonanych analizach wyników ankiet pracodawców i studentów.

Studenci i osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk w zakładach pracy, mieli dotychczas możliwość opiniowania treści ramowych programów praktyk. Wyniki oceny programu praktyk były wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu tego programu i w jego realizacji (np. w ramach prac Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, który zgodnie z procedurą analizuje przebieg praktyk zawodowych i bierze pod uwagę zgłaszane postulaty przy doskonaleniu programu praktyk, dokonano zmiany efektów uczenia się i zakresu umiejętności praktycznych).

Reasumując należy zaznaczyć, że efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z kierunkowymi efektami uczenia się, a treści programowe określone dla praktyk i ich umiejscowienie w planie studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie.

Proces nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku realizowany jest wyłącznie w trybie studiów niestacjonarnych. Analiza sposobu rozplanowania zajęć wykazała, że umożliwia on efektywne

wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział studenta w zajęciach i samodzielne uczenie się. Plan zajęć w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia stanowi podstawę do tworzenia semestralnego harmonogramu zajęć, który, z wyjątkiem sytuacji nieprzewidzianych (np. choroba wykładowcy), układany jest i podawany do wiadomości studentów przed rozpoczęciem semestru. Zajęcia dydaktyczne planowane są zgodnie z terminarzem zjazdów wynikającym z odpowiedniego zarządzenia rektora. Zasadniczo zjazdy planowane są co 2 tygodnie, a w przypadku świąt i dni ustawowo wolnych od pracy przypadających w weekend – co 3 tygodnie. Specyficznym rozwiązaniem w harmonogramie organizacji zajęć na ocenianym kierunku jest realizacja części zajęć w dni robocze (pn-pt) w godzinach popołudniowych, co umożliwia uniknięcie nadmiernego obciążania studentów w terminach zjazdów. Rozwiązanie to dotyczy wyłącznie zajęć przewidzianych do realizacji w trybie zdalnymi i odbywa się za pomocą platformy ClickMeeting w systemie komunikacji synchronicznej. Harmonogram realizacji tych zajęć jest każdorazowo ustalany ze studentami, którzy pozytywnie oceniają to rozwiązanie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe oraz wykorzystane metody dydaktyczne na kierunku ekonomia pierwszego i drugiego stopnia są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie wiodącej ekonomia i finanse oraz w części wskazanych dyscyplin uzupełniających. Obowiązujący program studiów poprawnie określa czas trwania studiów, jak również nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie. Program studiów zakłada wykorzystanie szeregu metod i narzędzi przygotowujących studentów do prowadzenia działalności naukowej. Sposób organizacji procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, w tym rozplanowanie zajęć, umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział studenta w zajęciach i samodzielne uczenie się, a czas przeznaczony na sprawdzenie i ocenę efektów uczenia się umożliwia ich weryfikację.

Praktyki zawodowe pod względem sposobu organizacji, efektów uczenia się, treści programowych i metod weryfikacji nie budzą wątpliwości. Program praktyk, w tym ich wymiar, sposoby dokumentowania przebiegu praktyk, dobór miejsc ich odbywania, kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje opiekunów praktyk, infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z obowiązującymi przepisami.

Przeprowadzona analiza sposobu realizacji obowiązującego programu studiów wykazała występujące w tym obszarze następujące nieprawidłowości:

1. Przyjęty w programie studiów zakres treści programowych nie w pełni odpowiada zakresowi działalności naukowej Uczelni w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz wskazanych dyscyplinach uzupełniających. Powadzona obecnie przez Uczelnię działalność naukowa we wskazanych dyscyplinach zasadniczo odnosi się do stosunkowo wąskiego zakresu tematycznego związanego z bezpieczeństwem ekonomicznym współczesnych gospodarek oraz obecnych i przyszłych zagrożeń ich rozwoju.

2. Na studiach pierwszego stopnia oraz na studiach drugiego stopnia nie jest spełniony wymóg przyporządkowania więcej niż 50% liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów zajęciom powiązanym z prowadzaną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których kierunku ekonomia jest przyporządkowany, tj. w dyscyplinie wiodącej ekonomia i finanse oraz we wskazanych dyscyplinach uzupełniających.
3. W programie studiów drugiego stopnia nie uwzględniono odpowiedniego zakresu zajęć kształtujących umiejętności w zakresie posługiwania się językiem obcym, co uniemożliwia osiągnięcie przez studentów kwalifikacji wymaganej zapisami Polskiej Ramy Kwalifikacji dla poziomu 7, tj. *„potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią”*.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się podjęcie przez Uczelnię działań zapewniających zgodność treści programowych z zakresem działalności naukowej Uczelni w dyscyplinach do których przyporządkowany został kierunek ekonomia.
2. Zaleca się spełnienie wymogu przyporządkowania więcej niż 50% liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów zajęciom powiązanym z prowadzaną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których kierunku ekonomia jest przyporządkowany, tj. w dyscyplinie wiodącej ekonomia i finanse oraz we wskazanych dyscyplinach uzupełniających.
3. Zaleca się uwzględnienie w programie studiów drugiego stopnia odpowiedniego wymiaru zajęć kształtujących umiejętności w zakresie posługiwania się językiem obcym, w celu umożliwienia osiągnięcia przez studentów kwalifikacji zgodnej z wymaganiami określonymi w Polskiej Ramie Kwalifikacji dla poziomu 7, tj. *„potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią”*.
4. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Szczegółowy tryb i zasady rekrutacji na kierunek ekonomia się w roku akademicki 2020/2021 reguluje Uchwała Senatu nr 37/2019 z 27 maja 2019 r. oraz Zarządzenie Rektora WSBiP nr 14/2020 z 18 maja 2020 r. Zgodnie z zawartymi tam zapisami wstęp na kierunek ekonomia jest wolny, a warunkiem przyjęcia na studia pierwszego stopnia było posiadanie świadectwa dojrzałości uprawniającego do ubiegania się o przyjęcie na studia w uczelniach wyższych, natomiast na studia drugiego stopnia

o przyjęcie mogli ubiegać się absolwenci posiadający ukończone studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie. Zarządzenie Rektora WSBiP wskazało minimalną liczbę kandydatów wymaganą do podjęcia decyzji o uruchomieniu poszczególnych kierunków studiów, w tym kierunku ekonomia. Zgodnie z udzielonymi Uczelnią wyjaśnieniami o braku konkursowego trybu rekrutacji decyduje względnie mała liczebność roczników, zarówno na studiach pierwszego stopnia, jak i drugiego stopnia, pozwalająca rozpocząć kształcenie wszystkim zainteresowanym osobom. Obowiązujące warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są więc bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Uzupełnianie ewentualnych różnic programowanych dla osób podejmujących kształcenie na studiach drugiego w przypadku ukończenia studiów pierwszego stopnia na kierunku o efektach uczenia się nie związanych z naukami ekonomicznymi nie zostało uregulowane formalnymi zapisami.

W zapisach dotyczących warunków rekrutacji nie zawarto informacji o oczekiwanych od kandydatów kompetencjach cyfrowych, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz oferowanym zakresie wsparcia Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Uczelnia umożliwia potwierdzanie efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Za proces ten odpowiedzialne są Kierunkowe Komisje Weryfikacyjne ds. Potwierdzania Efektów Uczenia się powoływane zarządzeniem dziekana właściwego wydziału. W roku akademickim 2020/2021 żaden z kandydatów na studia na kierunek ekonomia nie wystąpił z wnioskiem o potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Szczegółowe warunki dotyczące potwierdzania efektów uczenia się reguluje regulamin potwierdzania efektów uczenia się w WSBiP.

Obowiązujący regulamin studiów przewiduje możliwość kontynuowania nauki w WSBiP po przeniesieniu się z innej uczelni oraz potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni. Uznanie adekwatności posiadanych efektów uczenia się z zakresem efektów uczenia się określonych w programie studiów następuje w oparciu decyzję dziekana wydaną na podstawie analizy uwierzytelnionej kopii karty przebiegu studiów oraz wyznaczenia niezbędnych do uzupełnienia różnic programowych.

Warunkiem ukończenia studiów pierwszego i drugiego stopnia jest napisanie przez studenta i złożenie pracy dyplomowej, jej pozytywna weryfikacja przez program antyplagiatowy, uzyskania pozytywnej oceny wystawionej przez promotora i recenzenta oraz zdania egzaminu dyplomowego. Zgodnie z obowiązującymi procedurami student wykonuje pracę dyplomową pod kierunkiem promotora (posiadającego min. stopnień naukowy doktora) wyznaczonego przez Dziekana. Proponowane tematy prac dyplomowych, po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Wydziału, zatwierdzane są przez Dziekana. Zgodnie z przyjętymi przez Uczelnię założeniami tematyka prac dyplomowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia uwarunkowana jest: 1) kierunkami badań prowadzonymi w uczelni, 2) obszarem zainteresowań naukowych promotorów, 3) obszarem zainteresowań naukowych studentów. Szczegółowe warunki i tryb procesu dyplomowania reguluje odpowiednie zarządzenie Rektora WSBiP.

Zgodnie z regulaminem studiów, system sprawdzania, oceniania i weryfikacji osiągania efektów uczenia się ma charakter dwuetapowy. Pierwszym etapem jest realizacja przedmiotowych efektów uczenia się odzwierciedlona w postaci zaliczeń i egzaminów (zgodnie z programem studiów). Drugim etapem dokumentującym osiągnięcie przez studenta kierunkowych efektów uczenia się jest egzamin dyplomowy. Wpisu potwierdzającego zaliczenie przedmiotu do karty okresowych osiągnięć studenta (egzamin/zaliczenie) dokonuje nauczyciel akademicki prowadzący przedmiot. Student ma obowiązek

przystąpić do egzaminu/zaliczenia w terminie określonym w harmonogramie sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej. Niezgłoszenie się oznacza utratę tego terminu i otrzymanie oceny niedostatecznej. Student, który zgłasza zastrzeżenia do prawidłowości przeprowadzonego egzaminu/zaliczenia, ma prawo złożyć do dziekana w ciągu 4 dni od daty ogłoszenia wyników egzaminu wniosek o przeprowadzenie egzaminu komisyjnego. Egzamin/zaliczenie komisyjne powinno odbyć się w terminie 2 tygodni od daty złożenia wniosku lub zarządzenia egzaminu przez dziekana. Wynik egzaminu/zaliczenia komisyjnego jest wynikiem ostatecznym. Obowiązujące na Uczelni regulacje sprzyjają zapewnieniu bezstronności, rzetelności i przejrzystości procesu weryfikacji oraz wiarygodności i porównywalności ocen. W przypadku sytuacji konfliktowych regulamin studiów przewiduje również możliwość wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Indywidualne podejście stosowane jest wobec osób z niepełnosprawnością.

Za monitorowanie oceny postępów studentów odpowiada Dział Dydaktyczny WSBiP, który na bieżąco sporządza między innymi raporty ze stanu liczby kandydatów na studia oraz odsiewu studentów. Składa je Rektorowi WSBiP, dziekanom wydziałów oraz Przewodniczącemu Uczelnianej Komisji Jakości Kształcenia. Część tych danych (np. liczba studentów, którzy odbyli praktyki, liczba studentów, którzy nie zaliczyli danego semestru studiów) jest następnie wykorzystywana w pracach Uczelnianego Systemu Jakości Kształcenia.

Sposobem dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów są m.in.: testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace, zadania wykonane przez studentów, projekty i prezentacje zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace dyplomowe oraz protokoły egzaminów dyplomowych. Zaliczenie każdej formy zajęć danego przedmiotu jest dokumentowane przez prowadzącego przedmiot w protokole zaliczenia przedmiotu. Wyniki egzaminów i zaliczeń, jak również poszczególne elementy składające się na ocenę studenta z danego przedmiotu, składane są przez nauczycieli akademickich w Dziekanacie, a następnie archiwizowane na okres 5 lat.

Założona forma weryfikacji efektów uczenia się w ramach poszczególnych przedmiotów (egzamin/zaliczenie z oceną/zaliczanie) określona została w programie studiów. Jej szczegółowy opis, np. egzamin ustny/egzamin pisemny/projekt itp., zawarty jest w karcie przedmiotu. W większości przypadków poprawnie określono w nich sposoby weryfikacji efektów uczenia się, a także warunki i kryteria ocen. Zaliczenia i egzaminy standardowo odbywają się w formie kontaktu bezpośredniego nauczyciela akademickiego, zaś w przypadku, gdy jest to niemożliwe (np. ze względu na stan epidemii) nauczyciele akademicki są zobowiązani do przeprowadzenia egzaminu/zaliczenia w sposób wykluczający możliwość niesamodzielnej pracy studenta lub korzystanie przez niego z niedozwolonych materiałów oraz rejestracji audiowizualnej takiego zaliczenia. Ocena studenta z danego przedmiotu może mieć charakter oceny formującej oraz podsumowującej – wówczas ocena formująca stanowi element oceny podsumowującej. Przykładami oceny formującej na kierunku ekonomia są m.in. obserwacja aktywności studenta podczas zajęć, ocena przygotowanego referatu, ocena prezentacji multimedialnej. Przykład oceny podsumowującej to m.in.: egzamin pisemny (test – pytania otwarte, test – pytania zamknięte), egzamin ustny, zaliczenie na podstawie obecności (wykład monograficzny). Powyższy katalog ocen formujących i podsumowujących wynika ze specyfiki danego przedmiotu i treści kształcenia oraz zakładanych metod kształcenia. Np. ocena formująca w przedmiotach związanych ze znajomością programu Excel (np. *ekonometria*, *badania operacyjne w biznesie*) jest związana z pracą studenta przy komputerze. Ocena przygotowania studentów do działalności naukowej lub udziału w niej weryfikowana na poszczególnych etapach studiów zasadniczo w oparciu o ocenę przygotowanych opracowań pisemnych (referaty oraz eseje) związanych z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz ocenę sposobu ich

prezentacji w trakcie zajęć. Przygotowanie to weryfikowane jest również z trakcie egzaminów pisemnych i ustnych przewidzianych za zakończenie wybranych przedmiotów.

Dokonany przegląd sylabusów wykazał jednak pewne nieprawidłowości w obszarze przyjętych metod weryfikacji i oceny. W przypadku kilku zajęć stwierdzono niezgodność założonych w programie studiów metod weryfikacji efektów uczenia się z opisem ich wykorzystania zawartym w karcie przedmiotu. Przykładowo przedmiot *ekonomia menedżerska* (drugi stopień) według przyjętego planu studiów założoną formą weryfikacji jest zaliczenie na ocenę natomiast w karcie do tego przedmiotu, w opisie szczegółowych metod oceny, jako ocenę podsumowującą wskazano egzamin pisemny. Podobne nieścisłości pojawiają się m.in. w karcie przedmiotu *ekonomia społeczna* (drugi stopień), *historia gospodarcza* oraz *podstawy bezpieczeństwa* (pierwszy stopień). W przypadku zajęć z języka obcego realizowanego w ciągu pięciu semestrów opracowano tylko jedną kartę przedmiotu, co uniemożliwia określenie przyjętego na poszczególnych etapach kształcenia sposobu oceny i weryfikacji założonych dla przedmiotu efektów uczenia się, jak również nie precyzuje zakresu oczekiwanych na każdym etapie (po zakończeniu każdego semestru studiów) umiejętności.

Analiza dokumentacji osiągnięcia założonych efektów uczenia się uwidocznionych w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych, wykazała, że ich rodzaj, forma, tematyka i metodyka w większości dostosowana została do poziomu i profilu ocenianego kierunku. Nie we wszystkich przypadkach zakres przeprowadzanej weryfikacji odpowiadał jednak zakresowi treści programowych przewidzianych dla danego przedmiotu. W części ocenianych przypadków podlegający weryfikacji zakres odnosił się jedynie do części programu kształcenia przewidzianego w karcie przedmiotu (np. *statystyka opisowa i e-biznes*), bądź też w stosunkowo ograniczonym zakresie pozwolił na weryfikację założonych dla przedmiotu umiejętności analitycznych (np. *mikroekonomia, ekonomia menedżerska*). W związku z powyższym rekomenduje się dokonanie przeglądu programu studiów wraz z sylabusami w celu zapewniania odpowiednich metod weryfikacji efektów uczenia się, w tym również tych osiąganych w oparciu o zdalne metody i narzędzia kształcenia. Należy podjąć w tym obszarze działania projakościowe gwarantujące adekwatność stosowanych metod weryfikacji oraz sposobów ich wykorzystania do specyfiki założonych efektów uczenia się oraz określonego programem studiów zakresu przeprowadzanej oceny. Należy zapewnić poprawności opisu tych metod na poziomie programu studiów oraz sylabusów.

Proces sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiąganych na zakończenie procesu kształcenia obejmuje przygotowanie i ocenę pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy. Przed rozpoczęciem seminarium studenci mają możliwość wyboru promotorów, otrzymując informację o preferowanym przez danego promotora obszarze zagadnień, którym poświęcona może być praca dyplomowa. W ostatnich latach prace dyplomowe studentów pierwszego i drugiego stopnia koncentrowały się na zagadnieniach mikro- i mezoekonomicznych oraz związanych z gospodarką lokalną Polski. Studenci często wybierali tematy prac pod kątem swoich miejsc pracy bądź przyszłych zamiarów zawodowych. Najczęściej tematyka prac dyplomowych dotyczyła: 1) ekonomicznych aspektów funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego, szczególnie gmin, powiatów i województw; 2) funkcjonowania przedsiębiorczości lokalnej w jej różnych wymiarach; 3) lokalnego i krajowego rynku pracy oraz przeciwdziałania bezrobociu; 4) wykorzystania funduszy unijnych w Polsce oraz polityki regionalnej i spójności UE; 5) funkcjonowania małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce, 6) bankowości w Polsce (zwłaszcza ryzyka kredytowego, polityki kredytowej, funkcjonowania kart płatniczych); 7) systemu podatkowego w Polsce; 8) motywowania pracowników; 9) migracji i przepływów siły roboczej w UE; 10) ekonomiki bezpieczeństwa i obronności w Polsce oraz bezpieczeństwa ekonomicznego Polski. Obszary te są zgodne z kierunkiem studiów, jak również mieszczą się

w dyscyplinach do których został przyporządkowany kierunek ekonomia.

Dokonany przegląd losowo wybranych prac dyplomowych wskazuje, że jedynie w niektórych przypadkach pozwalają one na pełną weryfikację założonych efektów uczenia się przewidzianych dla prac dyplomowych oraz umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania absolwenta do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Oceniane prace w założeniu mają charakter teoretyczno-empiryczny. Zasadniczo wskazują na posiadaną przez autora znajomość literatury przedmiotu, umiejętność jej doboru i wykorzystania oraz podjęcia analizy dorobku teoretycznego w zakresie formułowanego problemu badawczego. Oceniane prace w większości cechowały się spójną strukturą dopasowaną do tematu i celu pracy, jednak sam sposób realizacji założeń analitycznych, diagnostycznych lub badawczych wskazywał na znaczny brak umiejętności części autorów w tym zakresie. Część prac magisterskich nie posiadała waloru naukowego, co z punktu widzenia profilu studiów powinno być uznane jako obligatoryjne. Niektóre z ocenianych prac wskazywały na bardzo niskie kompetencje autorów w zakresie prowadzenia analiz oraz formułowania wniosków. W pracach pojawiały się błędy językowe. W części prac oceny wystawione przez promotorów i recenzentów uznać należy za zawyżone.

Proces weryfikacji efektów uczenia się na ocenianym kierunku oparty jest również o monitoring losów zawodowych absolwentów prowadzony na poziomie Uczelni. Ponadto adekwatność efektów uczenia się jest przedmiotem analiz Uczelnianej Komisji Jakości Kształcenia, w tym spotkań Komisji i badania opinii prowadzonych wśród podmiotów składających się na otoczenie społeczno-gospodarcze Uczelni.

Uczelnia podejmuje próby włączenia studentów w realizowaną działalność naukową, co widoczne jest m.in. w publikacjach ich autorskich artykułów (dwa artykuły studentów opublikowane w 2015 r.) oraz uczestnictwa w komitetach organizacyjnych konferencji organizowanych przez WSPiB. Działalność Uczelni w tym obszarze wymaga jednak znacznej intensyfikacji. Rekomenduje się podjęcie działań w zakresie szerszego włączenia studentów w prowadzoną na Uczelni działalność naukową w dyscyplinach do których przyporządkowany jest kierunek ekonomia. Widocznym efektem tych działań powinno być m.in. współautorstwo studentów w publikacjach oraz w innych osiągnięciach naukowych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia posiada formalnie przyjęte i opublikowane, przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia. Opracowany system weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w osiąganiu założonych efektów uczenia się oraz ich wiarygodną ocenę. Jego opis dostępny jest na poziomie programu studiów oraz szczegółowo na poziomie opracowanych kart przedmiotów. Istotny element procesu weryfikacji osiąganych efektów na ocenianym kierunku stanowi proces dyplomowania, w ramach którego student jest zobligowany napisać pracę dyplomową oraz zdać egzamin dyplomowy. Osiągnięte przez studentów efekty uczenia się są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych, a rodzaj, forma, tematyka i metodyka tych prac w większości dostosowane są do poziomu i profilu ocenianego kierunku studiów. Nie we wszystkich przypadkach zakres oraz sposób przeprowadzanej weryfikacji odpowiadał jednak zakresowi treści programowych

oraz formie oceny przewidzianych dla danego przedmiotu. Przeprowadzona analiza prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) wykazała, że ich tematyka jest zgodna z kierunkiem studiów oraz wpisuje się w zakres dyscyplin do których kierunek ekonomia został przyporządkowany. Zróżnicowany poziom merytoryczny prac jednak nie we wszystkich przypadkach pozwolił pozytywnie zweryfikować poziom osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się przewidzianych na zakończenie danego poziomu studiów. Weryfikacja osiąganych efektów uczenia się na kierunku ekonomia oparta jest również o badanie ścieżki kariery zawodowej absolwentów. Mało widoczne jest natomiast uczestnictwo studentów w prowadzonej w Uczelni działalności badawczej w dyscyplinach do których przyporządkowany został kierunek ekonomia.

Przeprowadzana analiza metod weryfikacji osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się oraz dokumentacji tego procesu wykazała następujące nieprawidłowości:

1. Stwierdzony niski poziom prac dyplomowych (licencjackich oraz magisterskich) nie daje podstaw do pozytywnej weryfikacji i oceny poziomu osiągnięcia założonych na koniec studiów efektów uczenia się, w szczególności:
 - a. oceniane prace dyplomowe w wielu przypadkach błędnie opisywały lub pomijały zastosowaną w pracy dyplomowej metodykę badawczą;
 - b. oceniane prace magisterskie nie potwierdzały osiągnięcia założonych na poziomie kierunkowych efektów uczenia się umiejętności w zakresie dokonania weryfikacji hipotez przy wykorzystaniu materiału empirycznego, umiejętności przygotowania analiz, wnioskowania statystycznego, prognozowania i symulacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

- 1) Zaleca się podjęcie przez Uczelnię odpowiednich działań projakościowych na rzecz podniesienia jakości prac dyplomowych oraz usunięcia stwierdzonych w tym zakresie nieprawidłowości, w szczególności w odniesieniu sposobu doboru, wykorzystania oraz prezentacji stosowanej metodyki badań (praca licencjacka), jak również braku potwierdzenia umiejętności w zakresie dokonania weryfikacji hipotez przy wykorzystaniu materiału empirycznego, umiejętności przygotowania analiz, wnioskowania statystycznego, prognozowania i symulacji (praca magisterska), adekwatnie do założonych dla danego poziomu i profilu efektów uczenia się przewidzianych na zakończenie studiów.
- 2) Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W roku akademickim 2020/2021 zajęcia na kierunku ekonomia, na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia, prowadzi łącznie 56 nauczycieli akademickich, w tym: 4 posiadających tytuł profesora, 5 doktorów habilitowanych, 27 doktorów, 20 magistrów. Z tej liczby etatowi pracownicy to: 2 profesorów, 1 doktor habilitowany, 16 doktorów, 7 magistrów. Zatrudnieni są na stanowiskach: profesorów – 3 osoby, adiunktów (etat dydaktyczny) – 9 osób, adiunktów (etat naukowo-badawczy) – 7 osób, asystentów – 5 osób (etat dydaktyczny), lektorów – 2 osoby. Zatrudnienie asystentów wyłącznie na etatach dydaktycznych można traktować jako mankament polityki kadrowej. Liczebność kadry jest wystarczająca i nie powoduje konieczności nadmiernego obciążania wykładowców. Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami.

Nie wszyscy nauczyciele akademicy posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy, umożliwiający prawidłową realizację zajęć na profilu ogólnoakademickim, w szczególności nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Braki w tym zakresie uwidaczniają się w przypadku prac dyplomowych, które na ogół pomijają aspekt badawczy. W kilkunastu przypadkach stwierdzono nieprawidłową obsadę zajęć. Powyższa uwaga odnosi się do 5 nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia z 6 przedmiotów na studiach pierwszego stopnia i 6 nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia z 7 przedmiotów na studiach drugiego stopnia. Szczegółowe informacje zawarto w załączniku nr 4. Warto podkreślić, że wielu wykładowców posiada doświadczenie zawodowe, odpowiednie do prowadzenia zajęć na profilu praktycznym. Wsparcie w przygotowaniu i realizacji zajęć na odległość zapewnia Centrum Informatyczne WSBiP. Pomoc polega na dostarczaniu materiałów szkoleniowych dotyczących obsługi platformy ClickMeeting w postaci filmów i materiałów w formie plików pdf, które są na bieżąco aktualizowane wraz z rozwojem platformy oraz dyżurach w trakcie realizacji zajęć. Zadowolenie nauczycieli akademickich z funkcjonalności stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego nie jest monitorowane w sposób systemowy. Wykładowcy na bieżąco przedstawiają pozytywne i negatywne uwagi dotyczące funkcjonowania platformy. Są one przekazywane do dostawcy platformy. Wielu nauczycieli skorzystało z możliwości wypróbowania funkcjonowania platformy pod kierunkiem informatyka. Pozwoliło to na nabycie kompetencji dydaktycznych niezbędnych do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Realizacja zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jest na bieżąco kontrolowana. Hospitacje zajęć odbywają się zgodnie z regulaminem. W semestrze zimowym roku akademickiego 2020/21 odbyły się cztery takie hospitacje. Z każdych zajęć w systemie ClickMeeting generowane są raporty do których ma dostęp administrator konta Uczelni na platformie ClickMeeting. Dział dydaktyczny kontroluje, czy zaplanowane zajęcia rozpoczęły i zakończyły się punktualnie oraz czy studenci logowali się na nie.

Kwestie zatrudnienia i doboru nauczycieli akademickich są uregulowane w Statucie oraz regulaminie pracy (zatrudnienie nauczyciela akademickiego następuje po zasięgnięciu opinii właściwego Dziekana). Uczelnia nie stosuje procedur konkursowych. Kryteria doboru nauczycieli akademickich, poza podstawowymi, wynikającymi z przywołanych powyżej dokumentów, nie są zoperacjonalizowane.

System oceny pracowników, w formie hospitacji i ankiet studenckich jest sformalizowany. Wyniki corocznych przeglądów kadry prowadzącej kształcenie umieszczane są w Białej Księdze Jakości Kształcenia. Uczelnia potrafi wskazać konkretne przypadki reakcji na sygnały płynące ze strony studentów, zarówno pozytywne, jak i negatywne. Poza spotkaniami i rozmowami wyjaśniającymi sygnały takie doprowadziły do nieprzedłużania umowy z dwoma pracownikami Uczelni, z drugiej

strony pozytywne opinie studentów miały wpływ na zmianę formy zatrudnienia na etat. Działalność naukowa oceniana jest zgodnie ze statutem Uczelni.

Polityka kadrowa w zakresie kierunku ekonomia nie jest wyraźnie określona. Uczelnia w ograniczony sposób wspiera rozwój naukowy pracowników, głównie poprzez dofinansowanie publikacji i wyjazdów konferencyjnych. Formą motywacji są nagrody Dziekana i Rektora. Niska skuteczność tego typu działań znajduje potwierdzenie w fakcie, że w ciągu ostatnich kilku lat etatowi pracownicy uczelni nie podnieśli swojego statusu naukowego. Osoby bez stopnia naukowego zatrudniane są wyłącznie na etatach asystentów dydaktycznych, co ogranicza ich możliwości awansu naukowego. Uczelnia widzi swoją szansę w pozyskiwaniu młodych stażem, zdolnych i rozwijających się nauczycieli akademickich, dla których Uczelnia jest często pierwszym miejscem pracy naukowo-dydaktycznej. Bez odpowiedniego wsparcia ze strony uczelni przyniesie to jedynie krótkookresowe rezultaty.

Uczelnia posiada sformalizowaną politykę w zakresie rozwiązywania konfliktów, w tym określającą zasady przeciwdziałania zjawisku mobbingu oraz tryb postępowania w razie jego wystąpienia. Określa ona m. in. szczegółową procedurę wnoszenia skarg. Prowadzenie postępowania związanego z rozpatrywaniem sprawy o mobbing odbywa się z zachowaniem poufności. W sekcji Kadr i Spraw Socjalnych Uczelni prowadzony jest rejestr postępowań.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku ekonomia w istotnej części nie posiadają aktualnego i udokumentowanego dorobku naukowego umożliwiającego prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Skutkuje to nieprawidłową obsadą wielu zajęć istotnych z punktu widzenia realizacji procesu dydaktycznego. Nie można więc uznać, że kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Polityka kadrowa Uczelni uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w procesie doskonalenia procesu dydaktycznego. Nie stwarza jednak dostatecznych warunków stymulujących kadrę do ustawicznego rozwoju naukowego, co jest istotne w przypadku nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku o profilu ogólnoakademickim. Wsparcie rozwoju naukowego kadry akademickiej ogranicza się do finansowania publikacji i udziału w konferencjach oraz nielicznych nagród. Asystenci zatrudnieni są wyłącznie na stanowiskach dydaktycznych, co utrudnia im rozwój naukowy.

Uczelnia położona jest z dala od dużych ośrodków akademickich i ma charakter regionalny, co powoduje trudności w pozyskaniu nauczycieli akademickich. Władze uczelni są tego świadome, w analizie SWOT wskazują także na brak motywacji do dalszego rozwoju zawodowego wśród części pracowników. W tej sytuacji polityka w zakresie kształtowania kadry akademickiej powinna być bardziej aktywna.

Przeprowadzona analiza sposobu realizacji obowiązującego programu studiów wykazała jednak występujące w tym obszarze następujące nieprawidłowości:

- 1) Nieprawidłowa obsada wielu zajęć istotnych z punktu widzenia procesu dydaktycznego.
- 2) Uczelnia nie realizuje polityki kadrowej gwarantującej rozwój naukowy pracowników, co przekłada się na niskie kompetencje badawcze znacznej części kadry prowadzącej zajęcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

- 1) Usunięcie nieprawidłowości w obsadzie zajęć dydaktycznych podanych w załączniku nr 4.
- 2) Wdrożenie skutecznego systemu zapewniającego prawidłową obsadę zajęć, uwzględniającą dorobek naukowy i doświadczenie praktyczne osób prowadzących zajęcia.
- 3) Większe uwzględnienie rozwoju naukowego pracowników w polityce kadrowej Uczelni..

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Infrastruktura Uczelni obejmuje pięć budynków z czego dwa są jej własnością. Pozostałe zostały użyczone przez Gminę Ostrowiec Świętokrzyski. Do dyspozycji studentów są dwie klimatyzowane aule na ponad 170 osób oraz 22 sale ćwiczeniowe, z czego 5 stanowią laboratoria komputerowe. Są one wyposażone w projektory multimedialne, aule są nagłośnione. Bardzo dobrze wyposażona jest sala do nauki języków. Wyposażenie sal jest sprawne i spełnia nowoczesne standardy. Laboratoria komputerowe są wyposażone w komputery najnowszej generacji oraz pakiety oprogramowania odpowiednie do wymagań zawartych w sylabusach. Nie odbiegają od aktualnie używanych w działalności naukowej oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Uczelnia prowadzi kształcenie także na kierunkach bezpieczeństwo narodowe, pielęgniarstwo i pedagogika. Zasoby lokalowe są wystarczające.

W ramach przedmiotów o charakterze matematycznym wykorzystywany jest program EXCEL, a także program GeoGebra. Ponadto studenci kierunku ekonomia korzystają z programu Rewizor GT – pełna księgowość – linii INSERT GT zainstalowanych w laboratorium komputerowym nr 5 w bloku (Rewizor GT, Subiekt GT – licencje dla szkół w pakiecie szkoleniowym z prawem zainstalowania na dowolnej ilości komputerów). W ramach umowy z firmą Insert uczelnia ma obowiązek prowadzenia zajęć z wykorzystaniem oprogramowania Insert na zajęciach dydaktycznych lub dodatkowych kursach. Uczelnia posiada także licencje edukacyjne wszystkich programów firmy Insert (Rachmistrz GT, Gratyfikant GT), oraz licencje edukacyjną Systemu Symfonia firmy Sage z przeznaczeniem do prowadzenia dodatkowych zajęć. Brak specjalistycznego oprogramowania statystycznego i ekonometrycznego. Wynika to zapewne z faktu, że takie oprogramowanie nie jest ujęte w sylabusach, lecz trudno ustalić, co jest tu przyczyną, a co skutkiem. Z pewnością wpływa to na intensywność badań prowadzonych przez studentów i zakres badawczy prac dyplomowych.

Rekomenduje się uzupełnienie oprogramowania o przynajmniej jeden pakiet umożliwiający zaawansowane obliczenia statystyczne i przynajmniej jeden pakiet ekonometryczny.

W bloku B (zasadnicza część kampusu, w której odbywają się zajęcia) działa bezprzewodowy Internet. Na korytarzach budynków uczelni znajduje się 12 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu. Dodatkowo, stanowiska komputerowe znajdują się w czytelni. Istniejące rezerwy umożliwiają także wykorzystanie sal komputerowych przez studentów poza godzinami zajęć.

Dostęp dla osób z niepełnosprawnością do pomieszczeń dydaktycznych i dziekanatu jest zapewniony. Uczelnia posiada także odpowiedni sprzęt umożliwiający osobom niedowidzącym i niedosłyszącym udział w zajęciach i załatwianie spraw administracyjnych. W uczelni funkcjonuje Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych. Uczelnia realizuje Projekt pt. „WSBiP – uczelnia dostępna”, którego celem jest wzrost dostępności uczelni dla osób z niepełnosprawnościami. Projekt finansowany z funduszy UE (instytucja pośrednicząca NCBiR) zakłada montaż windy i platformy schodowej, stworzenie specjalnej platformy edukacyjnej, dostosowanie wewnętrznych dokumentów, procedur i programów edukacyjnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, dostosowanie sal dydaktycznych (pętla indukcyjna), stworzenie biura obsługi dla osób niepełnosprawnych oraz podniesienie wiedzy, świadomości i kwalifikacji kadry w zakresie potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Biblioteka uczelni znajduje się w głównym budynku kampusu. W czytelni znajduje się 30 miejsc oraz 11 komputerów z dostępem do katalogu bibliotecznego. Trzy komputery są podłączone do Internetu oraz drukarki, zaś jeden jest dedykowany użytkownikom z cyfrowej wypożyczalni Academica. Biblioteka jest otwarta 5 dni w tygodniu, w tym w każdą sobotę i niedzielę zjazdową, w godz. 9-16 (sobota), 9-14 (niedziela). Godziny pracy w weekend są zbyt krótkie dla studentów studiów niestacjonarnych, rekomenduje się więc wydłużenie czasu pracy biblioteki w soboty i niedziele. Obecnie, w okresie pandemii, biblioteka w weekend jest zamknięta. Wprowadzona została usługa skanowania na życzenie.

Księgozbiór biblioteki liczy około 25 000 woluminów, w tym z zakresu ekonomii i pokrewnych dyscyplin obejmuje ok. 5000 woluminów oraz 15 tytułów czasopism. Biblioteka oferuje dostęp do baz bibliograficznych w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica. Biblioteka ma wykupiony dostęp do wybranych ebooków z zakresu ekonomii w czytelni on-line ibuk.libra.

Zestawienie zgodności zasobów bibliecznych z zaleceniami zawartymi w sylabusach wykazuje widoczne braki w tym zakresie. Pracownicy biblioteki potrafią wskazać zamienniki, bądź literaturę o charakterze podobnym do zalecanej. Świadomość istniejących braków pozwala na stopniowe ich uzupełnianie. Rekomenduje się podjęcie bardziej zdecydowanych kroków w tym kierunku. Jest to możliwe poprzez dokonanie odpowiednich zakupów lub rewizję sylabusów tak, aby obejmowały one pozycje dostępne obecnie w bibliotece. To drugie rozwiązanie jest w niektórych przypadkach możliwe bez zagrożenia dla poziomu jakości kształcenia.

Nauczanie zdalne prowadzone jest w oparciu o platformę ClickMeeting, która umożliwia prowadzenie zajęć w trybie synchronicznym (audio, video, udostępnianie ekranu, czat). Komunikacja asynchroniczna polega na przysyłaniu materiałów dydaktycznych poprzez e-mail a także w ramach platformy. Platforma ClickMeeting daje możliwość przygotowania ankiet i testów oraz zwrotnej oceny zajęć przez studentów. Posiada udogodnienia dla osób mających problemy ze wzrokiem, jednak nie posiada rozbudowanych narzędzi ułatwiających pracę studentów z niepełnosprawnościami. W ramach wspomnianego projektu UE uczelnia wdraża platformę edukacyjną przygotowaną przez firmę Asseco S.A., lepiej dostosowaną dla osób z różnymi typami niepełnosprawności. Jest to istotny element unowocześniania Infrastruktury informatycznej

i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Okresowych przeglądów infrastruktury dydaktycznej dokonuje Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia w skład której wchodzi przedstawiciel studentów. Analiza jakości infrastruktury dydaktycznej w tym zasobów biblioteki przedstawiana jest w sporządzanej corocznie Białej Księdze Jakości Kształcenia. Realizowane są postulaty formułowane przez studentów, np. poszerzenie parkingu, wymiana krzeseł, zainstalowanie klimatyzacji. Na stronie internetowej biblioteki nie ma formularza zgłaszania propozycji zakupów. Postulaty studentów w tym zakresie są realizowane po potwierdzeniu przez wykładowców.

Zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP jest zapewniona.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Stan infrastruktury technicznej uczelni w zakresie stanu i wyposażenia budynków należy ocenić jako dobry. Zasoby biblioteczne, włączając w to dostęp do źródeł elektronicznych można uznać za zadowalający. Uczelnia ma świadomość pewnych braków w tym zakresie i systematycznie podejmuje działania w celu ich usunięcia. Zapewniony jest dostęp do podstawowego oprogramowania wykorzystywanego w procesie kształcenia, jednak silnie rekomendowane jest rozszerzenie zasobów uczelni o pakiety statystyczno-ekonometryczne. Infrastruktura dostosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnością, obecnie jest ona udoskonalana w ramach projektu „WSBiP – uczelnia dostępna”. Stosowane oprogramowanie umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami, a osobami prowadzącymi zajęcia. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są unowocześniane i aktualizowane. Studenci i kadra akademicka są reprezentowani podczas corocznych przeglądów infrastruktury, a ich postulaty wpływają na wprowadzanie udoskonaleń.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Na kierunku ekonomia współpraca z podmiotami zewnętrznymi prowadzona jest w sposób sformalizowany poprzez istniejącą obecnie tzw. Uczelnianą Listę Interesariuszy Zewnętrznych, która jest kontynuacją Wydziałowej Listy Interesariuszy Zewnętrznych, sprzed reformy szkolnictwa wyższego. Uczelniana lista ma charakter ewidencyjny i grupuje podmioty gospodarcze, oferując miejsca realizacji praktyk od 1 października 2019 r. w trzech kategoriach: jednostki sektora finansów publicznych, sektor MSP i dużych przedsiębiorstw. Decyzję o wpisie danego podmiotu na ww. listę lub o skreśleniu z tej listy, podejmuje Rektor WSBiP. Współpraca z podmiotami wpisanymi na Uczelnianą Listę Interesariuszy Zewnętrznych może mieć charakter konsultacji, opinii dotyczących programu studiów, badań ankietowych dotyczących różnych aspektów procesu kształcenia i jest dokumentowana. Spotkania interesariuszy zewnętrznych odbywały się cyklicznie dwa razy do roku (dotyczy okresu przed wybuchem pandemii Covid-19). Obecnie spotkania z wybranymi 2-3 podmiotami gospodarczymi odbywają się sporadycznie, w miarę potrzeb.

Interesariusze zewnętrzni, którzy zostali przypisani do współpracy na kierunku ekonomia, reprezentują obecnie: jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych, spółdzielnie mieszkaniowe, przedsiębiorstwa, samorządy gospodarcze, a także banki oraz organizacje pozarządowe.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi obejmuje przede wszystkim umowy i porozumienia na realizację kształcenia praktycznego studentów, zarówno zajęć praktycznych z wykorzystaniem bazy zewnętrznej, jak też praktyk zawodowych. Mocną stroną współpracy są systematyczne, wieloletnie i często bezpośrednie (także nieformalne) relacje kadry dydaktycznej z interesariuszami zewnętrznymi, i związanymi z kierunkiem ekonomia.

W ramach tej współpracy pracownicy instytucji zewnętrznych nie tylko pełnią rolę wykładowców, ale także umożliwiają wymianę informacji i doświadczeń zawodowych.

Współpraca z wymienionymi instytucjami daje także możliwość pozyskania danych do realizowanych prac dyplomowych, bądź realizowanych we współpracy z OSG, np. *Specjalne strefy ekonomiczne w Polsce na przykładzie Strefy Starachowickiej*, *Polityka rozwoju lokalnego na przykładzie gmin powiatu ostrowieckiego*, *Znaczenie budżetu obywatelskiego dla rozwoju gminy Ostrowiec Św. w latach 2015-2017* i inne.

Kontakt Wydziału z pracodawcami wyraża się także w pozyskiwaniu miejsc odbywania praktyk i staży studenckich, a także realizacji wielu wizyt studyjnych, np. w *Agencji Rozwoju Lokalnego w Ostrowcu Świętokrzyskim*, w *Starostwie Powiatowym w Opatowie* i w *podległych spółkach miejskich*, w *Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Starachowicach*, *zakładach MESKO*. Studenci kierunku ekonomia mieli także możliwość uczestniczyć w wyjazdach na *Targi zbrojeniowe w Kielcach* i inne.

Zapewniony jest udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców w różnych formach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów, także w warunkach ich nieobecności wynikającej z czasowego ograniczenia funkcjonowania uczelni. Wydział na kierunku ekonomia ściśle współpracuje z interesariuszami zewnętrznymi w kształtowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów, co wynika z dość precyzyjnie określonej sylwetki absolwenta, uzyskiwanych kwalifikacji zawodowych i możliwości zatrudnienia po ukończeniu studiów. Wydział kształci głównie na potrzeby firm i instytucji publicznych, nie tylko regionalnego rynku pracy. Poprzez ciągłą współpracę z lokalnym środowiskiem gospodarczym jest też w stanie dostosować swoją ofertę edukacyjną do potrzeb tego rynku. Współpraca na kierunku ekonomia z otoczeniem społeczno-gospodarczym (OSG) służy m.in. lepszemu dostosowaniu oferty kształcenia do oczekiwań pracodawców, zapewnieniu studentom oraz absolwentom pełniejszego rozeznania w zakresie oczekiwań i wymagań rynku pracy.

Przykładem współpracy są też okresowo organizowane spotkania z ww. interesariuszami zewnętrznymi, np. z okazji inauguracji roku akademickiego, konferencji, wystaw, a także spotkań okolicznościowych. Na spotkaniach omawiane są plany studiów i przekazywane uwagi pracodawców dotyczące programu studiów, przy czym wskazywane są głównie te przedmioty, które są ich zdaniem najbardziej pożądane i mogą dać najlepsze efekty w przygotowaniu absolwentów do wejścia na rynek pracy. Źródłem informacji są również opinie, w których pracodawcy przekazują swoje uwagi dotyczące realizacji praktyk zawodowych studentów.

Kontakty z otoczeniem społeczno-gospodarczym w istotny sposób wpływają na formułowanie, realizację oraz doskonalenie koncepcji kształcenia. Pozwalają zorientować się, co do oczekiwań i możliwości przyszłych absolwentów, umożliwiają monitoring i ocenę efektów nauczania w trakcie studiów (np. poprzez praktyki zawodowe, specjalistyczne staże), a poprzez kontakty z absolwentami oraz pracodawcami, dają podstawy dostosowania profili zawodowych (specjalizacji) do potrzeb rynku pracy.

Na kierunku ekonomia prowadzone są okresowe (coroczne) przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Przeglądy te prowadzone są głównie w ramach prac Uczelnianej Komisji Jakości Kształcenia, w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów oraz doskonalenie jego realizacji, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów lub treści poszczególnych przedmiotów.

Uczelniana Komisja Jakości Kształcenia przygotowuje coroczny raport, składany Rektorowi WSBiP oraz zamieszczany w *Białej Księdze Jakości Kształcenia*. Ponadto praktyczne rekomendacje wynikające z konsultacji stanowią podstawę dla władz uczelni do modyfikacji programu kształcenia oraz innych elementów poddawanych ocenie.

Dzięki podejmowanym działaniom, jakość kształcenia na kierunku ekonomia znajduje uznanie zarówno w opinii pracodawców, którzy chętnie zatrudniają absolwentów, jak też w opinii samych studentów i absolwentów, którzy na bazie nabytych umiejętności otrzymują zatrudnienie w sektorze gospodarczym i usług finansowych lub podejmują własną działalność gospodarczą.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Prowadzona na kierunku ekonomia współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy, np. organizacji praktyk oraz wizyt studyjnych, realizacji wdrożeniowych prac dyplomowych, udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć lub weryfikacji efektów uczenia się.

Na podstawie dokonanej analizy dokumentacji toku studiów i przeprowadzonych konsultacji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego należy uznać, że współpraca z tymi

instytucjami jest prowadzona systematycznie i przybiera zróżnicowane formy, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi kierunek współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej oraz krajowego i regionalnego rynku pracy.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących na Uczelni.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Preferowanym językiem obcym, którego opanowanie w stopniu przewidzianym w programie studiów pozwoli na realizację zakładanych efektów uczenia się, jest język angielski. Jest to związane z potrzebą przyswojenia sobie przez studentów anglojęzycznej, powszechnie używanej na płaszczyźnie międzynarodowej, ale też krajowej, terminologii ekonomicznej. Na pierwszym stopniu efekty uczenia się związane z kompetencjami językowymi (W21 i U24) realizowane są w ramach lektoratów z języka obcego (150 h, 10 pkt. ECTS) oraz przedmiotu *selected problems in economy*.

Na drugim stopniu realizowany jest jeden efekt językowy (W21), brak odniesienia do poziomu językowego B2+. Wspomniany efekt W21 przypisany jest przedmiotowi Current Problems in Global Economy. Wykaz literatury do tego przedmiotu składa się z dwóch słowników i pozycji w języku polskim.

Podnoszenie umiędzynarodowienia procesu kształcenia odbywa się poprzez następujące działania:

1. Poszerzanie oferty dydaktycznej realizowanej w j. angielskim. W ostatnich trzech latach studenci Ekonomii mieli możliwość wysłuchania czterech wykładów prowadzonych przez gości zagranicznych. Przygotowane zostały przedmioty dla studentów programów Erasmus.
2. Promowanie i wspieranie międzynarodowej mobilności studentów. Studenci kierunku ekonomia mają możliwości wyjazdu w ramach programu Erasmus+ do 6 zagranicznych uczelni, jednak nie wykorzystują tych możliwości. Przyczyną tego jest fakt, że studia prowadzone są wyłącznie w trybie niestacjonarnym.

3. Promowanie i wspieranie międzynarodowej mobilności nauczycieli akademickich. W ostatnich trzech latach w ramach programów mobilnościowych zrealizowano jedenaście wyjazdów. Współpraca bilateralna w tym zakresie dotyczy aktywności dydaktycznej. Głównym partnerem uczelni jest Międzynarodowy Uniwersytet Kaukaski w Tbilisi.

4. Rozszerzanie współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, głównie poprzez organizację i uczestnictwo w konferencjach naukowych. Uczelnia wydaje anglojęzyczny półrocznik "Ante Portas – Security Studies" poświęcony m. in. zagadnieniom ekonomiki bezpieczeństwa. W tej sferze słaba aktywność międzynarodowa wynika ze słabej aktywności badawczej pracowników Uczelni.

Umieździarnarodowienie kształcenia na kierunku ekonomia jest niskie, lecz w ostatnich latach władze podejmują starania w celu poprawy sytuacji. Jest to utrudnione ze względu na niestacjonarny tryb studiów. Umieździarnarodowienie Uczelni stanowi jeden z obszarów okresowej oceny, uwzględnionych w Białej Księdze Jakości Kształcenia, będącej podstawowym dokumentem określającym stan i perspektywy rozwoju kształcenia na Uczelni.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Aktywność uczelni w zakresie podnoszenia umieździarnarodowienia kształcenia na kierunku ekonomia przynosi skromne rezultaty. Główną przyczyną należy upatrywać w fakcie, że studia prowadzone są wyłącznie w trybie niestacjonarnym. Ogranicza to w znaczącym stopniu zarówno wyjazdową, jak i przyjazdową aktywność studentów. Niska aktywność badawcza jest z kolei przyczyną ograniczonej współpracy międzynarodowej w tym zakresie, co jest istotne z punktu widzenia kształcenia na profilu ogólnoakademickim. Należy jednak docenić wysiłki uczelni w zakresie rozwijania mobilności dydaktycznej pracowników oraz wzbogacania oferty kształcenia poprzez zapraszanie zagranicznych wykładowców. Uwaga dotycząca kompetencji językowych na studiach drugiego stopnia została sformułowana w postaci zalecenia przy ocenie kryterium 3.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci kierunku ekonomia mają dostęp do różnorodnych form wsparcia w ramach realizacji procesu uczenia się. W celu uzyskania wsparcia, uczelnia zapewnia wsparcie wielu osób i instytucji funkcjonujących na Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim, między innymi Dziekana, opiekuna roku, opiekuna praktyk studenckich, opiekuna ds. studentów niepełnosprawnych, samorządu studenckiego, starosty roku oraz pracowników – administracyjnych, badawczych i badawczo-dydaktycznych.

Studenci studiów pierwszego i drugiego stopnia mają możliwość zrzeszania się i rozwijania swoich zainteresowań naukowych w ramach działalności kół naukowych funkcjonujących w uczelni. Zasady funkcjonowania ruchu naukowego określa Regulamin Kół Naukowych w Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości, a ze strony uczelni powołany jest Rektor Opiekun Akademicki Studenckiego Koła Naukowego oraz opiekun sekcji ekonomicznej. Uczelnia wspiera studentów w zakresie przygotowywania się do działalności naukowej i badawczej, a także zachęca do uczestnictwa w niej w trakcie trwania studiów. Studenckie Koło Ekonomistów miało możliwość wzięcia udziału w III Kongresie Gospodarczym Europy Centralnej i Wschodniej oraz w targach „Export Expo”. Studenci działający w kole naukowym byli członkami Komitetu Organizacyjnego Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Od Międzymorza do Trójmorza. Inicjatywy integracyjne i koncepcje zbiorowego bezpieczeństwa w Europie Środkowo-Wschodniej”. Studenci otrzymują wsparcie materialne i pozamaterialne w zakresie rozwoju inicjatyw badawczych otrzymując od Uczelni dofinansowanie na ich realizację i udział w wydarzeniach, a także wsparcie infrastrukturalne, które pozwala studentom realizować inicjatywy na terenie uczelni i aktywnie działać w sferze badawczej. Przykładem takiej inicjatywy jest seminarium współorganizowane przez Studenckie Koło Ekonomistów, w którym udział wzięli wiceprzewodniczący Sejmowej Komisji Finansów Publicznych. Ze względu na pandemię COVID-19 funkcjonowanie Studenckiego Koła Naukowego zostało zawieszone. Zespół oceniający PKA zidentyfikował chęci studentów w zakresie rozwoju w ramach koła naukowego, jak również stwierdził, że ze względu na specyfikę wynikającą z ogólnoakademickiego profilu kierunku ekonomia, wspieranie rozwoju naukowego i badawczego poprzez funkcjonowanie studenckich kół naukowych jest pożądane. Wobec powyższych argumentów, zespół oceniający PKA rekomenduje podjęcie działań mających na celu wznowienie działalności Studenckiego Koła Naukowego przy wykorzystaniu stosowanych w uczelni technik i metod kontaktu na odległość.

Studenci realizujący praktyki zgodnie z regulaminem praktyk studenckich mogą liczyć na wsparcie kierunkowego opiekuna praktyk powoływanego przez Dziekana Wydziału. Opiekun odpowiada za wskazanie zakładu pracy, nadzór merytoryczny oraz ocenę dokumentacji praktyki i zaliczenie praktyk. W ramach wspierania studentów realizacji praktyk, opiekun odbywa spotkania ze studentami, na których informowani są o informacjach odnośnie zaliczenia modułu praktyk. Opiekun jest do pełnej dyspozycji studentów i pomaga rozwiązywać wątpliwości i odpowiada na pytania studentów odnośnie praktyk. Za wspieranie studentów na rynku pracy odpowiada pracownik Działu Dydaktycznego, którego zadaniem jest organizacja dla studentów konsultacji grupowych i indywidualnych z doradcą zawodowym (odnośnie między innymi przygotowywania CV, listu motywacyjnego, określenia predyspozycji zawodowych i innych), informowanie studentów o ofertach pracy i staży, a także o ofertach przekazywanych przez interesariuszy zewnętrznych.

W ramach wsparcia procesu kształcenia, studenci mają możliwość odbywania konsultacji z prowadzącymi zajęcia dydaktyczne telefonicznie, mailowo oraz z wykorzystaniem oprogramowania do synchronicznego kontaktu na odległość. W ramach konsultacji studenci mają możliwość uzyskania informacji na temat realizowanego przedmiotu i odpowiedzi na pytania pojawiające się w trakcie

procesu uczenia się. Proces kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość odbywa się przy wykorzystaniu platformy ClickMeeting. Studenci rozpoczynający studia na kierunku ekonomia otrzymują materiały szkoleniowe, które wspierają studentów w efektywnym wykorzystaniu oprogramowania.

Studenci wybitni, zgodnie z regulaminem studiów Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości mogą ubiegać się o zgodę na studiowanie według indywidualnego programu i planu studiów (IPS) o ile zaliczył pierwszy rok studiów pierwszego stopnia lub pierwszy semestr studiów drugiego stopnia. Wyjątkiem są studenci z niepełnosprawnościami, którzy przy wsparciu Uczelnianego Opiekuna ds. Studentów Niepełnosprawnych może złożyć wniosek do Dziekana, uwzględniając swoje potrzeby i warunki zgodnie z zapotrzebowaniem. Studenci, którzy wyróżniają się wynikami studiów, rozwojem zainteresowań naukowych, działalnością na rzecz społeczności Uczelni, osiągnięciami w twórczości artystycznej, aktywnością w wolontariacie oraz sukcesami w sporcie, mogą zostać nagrodzeni pochwałą, nagrodą lub wyróżnieniem w uczelnianym konkursie lub nagrodą i wyróżnieniem rektora. Opiekun do spraw studentów z niepełnosprawnościami powoływany przez rektora odpowiada za określanie i przedstawianie Władzom Uczelni potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, które wykorzystywane są do zwiększania dostępności i polepszania warunków do różnych rodzajów niepełnosprawności.

Uczelnia przystąpiła do realizacji projektu „Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim – uczelnia dostępna”, który zakłada wzrost dostępności w ramach procesu kształcenia dla studentów z niepełnosprawnościami. Projekt będący w trakcie realizacji zakłada dostosowanie struktury organizacyjnej, infrastruktury oraz procedur wewnątrz uczelnianych do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Ważnym elementem projektu są również szkolenia kadry dydaktycznej i administracyjnej, których celem jest podniesienie świadomości, kwalifikacji oraz wiedzy na temat współpracy ze studentami o różnych stopniach i rodzajach niepełnosprawności. Zakres realizowanych szkoleń zakłada podnoszenia świadomości na temat potrzeb, barier i oczekiwań studentów z niepełnosprawnościami oraz kompetencji w pracy ze studentami. Studenci z niepełnosprawnością mogą ubiegać się o stypendium dla niepełnosprawnych, którego zasady określa regulamin świadczeń dla studentów Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim. Za identyfikację potrzeb i ich spełnianie odpowiada Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych. Studenci z niepełnosprawnościami otrzymują bieżące informacje odnośnie zwiększania dostępności za pomocą materiałów informacyjnych oraz treści przekazywanych za pomocą profilu na portalu Facebook „WSBiP – uczelnia dostępna”. System wsparcia studentów z niepełnosprawnościami przybiera różne formy i jest dostosowane do potrzeb wynikających z rodzajów niepełnosprawności, między innymi dostosowanie procesu kształcenia w zakresie dostosowywania formy zajęć, możliwości rejestrowania treści przekazywanych na zajęciach, dostosowania materiałów edukacyjnych, szkolenia nauczycieli akademickich w zakresie wspierania studentów z niepełnosprawnościami, dostosowania form zaliczenia (wydłużanie czasu ich trwania, zmiana formy). Uczelnia zapewnia wsparcie w zakresie uzyskiwania specjalistycznej literatury, a także umożliwia udział asystenta w procesie kształcenia. Studenci w razie wystąpienia choroby, ciąży, urodzenia dziecka lub innych ważnych okoliczności losowych mogą ubiegać się o urlopy krótkoterminowe (poniżej 28 dni) lub długoterminowe – semestralne lub dwusemestralne. Prawo do urlopu otrzymują studenci po uzyskaniu zaliczenia pierwszego roku studiów, jednak Dziekan w wyjątkowych przypadkach, może udzielić urlopu na pierwszym stopniu. Studenci zagraniczni mogą liczyć na wsparcie procesu kształcenia bezpośrednio ze strony Uczelnianego Koordynatora Programu Erasmus+. Uczelnia zapewnia studentom kierunku ekonomia darmowe wsparcie psychologiczne

realizowane w funkcjonującej w uczelni Akademickiej Niepublicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim. Konsultacje w ramach wsparcia psychologicznego wspierają studentów w zakresie adaptacji do środowiska akademickiego, wsparcia w przezwyciężeniu trudności i spełnienia potrzeb w procesie kształcenia i innych form pomocy wynikających z indywidualnych potrzeb studenta.

Tryb składania skarg i wniosków określają wytyczne dot. Zasad przyjmowania wniosków i skarg w Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim. Rektorat uczelni prowadzi Rejestr Skarg i Wniosków. Studenci kierunku ekonomia mają możliwość zgłaszania swoich skarg i wniosków bezpośrednio do dziekana, kanclerza i rektora, a także przy wsparciu opiekuna roku, samorządu studenckiego i starosty. Zgodnie z dokumentami wewnętrznymi uczelni, skargi i wnioski są rozpatrywane bez zbędnej zwłoki, a maksymalny termin odpowiedzi na wniosek lub skargę wynosi jeden miesiąc. Studenci kierunku ekonomia otrzymują stałe wsparcie opiekuna roku, który wspiera studentów w rozwiązywaniu bieżących problemów i trudności pojawiających się w trakcie realizacji procesu kształcenia.

Polityka Uczelni oraz działania Władz i pracowników Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim prowadzona jest w sposób otwarty dla wszystkich bez względu na wyznanie, rasę, płeć, orientację seksualną i wiek. Uczelnia włącza się w różne akcje społeczne, między innymi „Maraton Pisania Listów” organizowany przez Amnesty International jako akcja promująca obronę i walkę o prawa człowieka. Uczelniana biblioteka organizuje różne akcje związane ze zwiększaniem świadomości o bezpieczeństwie w sieci, otwartości, tolerancji dla ludzi oraz „Dzień Pisarza Uwięzionego”. Proces kształcenia wolny jest od wszelkich form dyskryminacji, a za utrzymywanie tego stanu odpowiada Zarządzenie Rektora nr 45/2019 z 16 grudnia 2019 r. w sprawie polityki zapobiegania i przeciwdziałania zachowaniom korupcyjnym w WSBiP, regulujące zasady polityki antykorupcyjnej w uczelni, a także Politykę antymobbingową WSBiP określającą zasady przeciwdziałania zjawisku mobbingu oraz tryb postępowania antymobbingowego. Studenci rozpoczynający studia na kierunku ekonomia biorą udział w zajęciach z *podstaw bezpieczeństwa*, którego treść zakłada przedstawienie zasad bezpieczeństwa oraz biorą udział w spotkaniach organizacyjnych, na których przedstawiane są zasady bezpieczeństwa, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy oraz procedury, które wdrażane są w przypadku wystąpienia tego typu sytuacji. Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim współpracuje z Komendą Powiatową Policji w zakresie działań edukacyjnych i prewencyjnych przeciwdziałających przemocy. Uczelnia organizuje spotkania organizacyjno-informacyjne dla studentów rozpoczynających studia na kierunku ekonomia, w ramach których informowani są o funkcjonowaniu uczelni, poszczególnych działów oraz o swoich prawach i obowiązkach.

Studenci kierunku ekonomia mają możliwość skorzystania z systemu stypendialnego funkcjonującego w Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim. Studenci mogą wnioskować o stypendium socjalne, stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora oraz zapomogę. Stypendium wypłacane jest przez 9 miesięcy, co miesiąc, natomiast zapomoga przyznawana jest maksymalnie 2 razy w roku akademickim. Za przyznawanie świadczeń odpowiada Komisja Stypendialna powołana na wniosek samorządu studenckiego, a w przypadku odwołań, sprawy rozpatrywane są przez Odwoławczą Komisję Stypendialną, w której większość stanowią przedstawiciele studentów (3 osoby). Nadzór nad komisjami realizowany jest przez Rektora. Za prawidłowe funkcjonowanie systemu stypendialnego odpowiada regulamin świadczeń dla studentów.

W celu motywowania do osiągania lepszych wyników uczenia się, rektor może przyznać materialne i niematerialne nagrody i wyróżnienia, między innymi nagrody dla najlepszych studentów. Studenci kierunku ekonomia są zachęceni przez uczelnię do udziału w konkursach, między innymi w dwóch edycjach konkursu „Etyka w finansach” organizowanego przez Komisję Etyki Bankowej przy Związku Banków Polskich, w konkursie „Magister Pafare” organizowanego przez Polsko-Amerykańską Fundację Edukacji i Rozwoju Ekonomicznego, w konkursach na najlepsze prace dyplomowe z zakresu problematyki stabilności systemu finansowego organizowanego przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny i innych związanych z tematyką ekonomii.

Za obsługę administracyjną studentów odpowiada Dziekanat. Godziny otwarcia komórki dostosowane są do zróżnicowanych potrzeb studentów, w tym studentów pracujących. Do głównych zadań jednostki należy prowadzenie akt osobowych studentów, ewidencja osiągnięć, sprawy administracyjne związane z procesem dyplomowania oraz inne bieżące sprawy studentów i ich obsługa. Pracownicy dziekanatu odpowiadają również za obsługę systemu Proakademia (wirtualny dziekanat), w którym zamieszczane są aktualne informacje związane z procesem kształcenia w ramach indywidualnego konta studenta. Godziny pracy wszystkich działów administracyjnych publikowane są na stronie internetowej uczelni i są dostępne dla studentów. Pracownicy administracji rozwiązują problemy, z którymi zgłaszają się studenci w kompetentny i efektywny sposób spełniający potrzeby studentów.

Jednostka wspiera funkcjonowanie samorządu studenckiego funkcjonującego w Uczelni. Członkami samorządu są również studenci kierunku ekonomia. Za współpracę z samorządem studenckim z ramienia uczelni odpowiada powołany przez rektora pełnomocnik do spraw kontaktów z samorządem studenckim. Samorząd studencki oraz koło naukowe mają do dyspozycji biuro, które wspiera bieżącą pracę samorządu. Samorząd studencki oraz koło naukowe w celu realizacji swoich działań mogą wnioskować do władz uczelni o środki finansowe. Przedstawiciele studentów mają wpływ na funkcjonowanie uczelni poprzez udział w gremiach uczelnianych, między innymi w Senacie Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości, Radzie Wydziału Nauk Społecznych i Technicznych, Komisjach dyscyplinarnych ds. nauczycieli akademickich oraz ds. studentów, Komisji Stypendialnej, Odwoławczej Komisji Stypendialnej oraz Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Uczelnia przeprowadza coroczne badanie opinii studentów na temat procesu kształcenia i nauczycieli akademickich. Badanie obejmuje kwestie związane z metodami przekazywanych materiałów w ramach zajęć dydaktycznych, dostępności dla studentów, zaangażowania prowadzących zajęcia, kultury osobistej, sprawiedliwości w ocenianiu i wymaganiach. W ramach badania, studenci wypowiadają się również na temat jakości kształcenia, jakości kształcenia w trybie wykorzystującym metody kształcenia na odległość, pracy dziekanatu, aktywności samorządu studenckiego, zasobów bibliotecznych oraz oceny przepływu informacji na linii uczelnia – student. Wyniki badań są uwzględniane przez Uczelnianą Komisję Jakości Kształcenia do przygotowania raportu składanego Władzom Uczelni. Wyniki ankiet prezentowane są corocznie w Białej Księdze Jakości Kształcenia, której raportowa forma pozwala interesariuszom na uzyskanie informacji odnośnie analizy działalności ruchu naukowego, infrastruktury, współpracy międzynarodowej, działalności naukowo-badawczej, oceny prac dyplomowych, przydziału zajęć dydaktycznych, praktyk studenckich, rozwiązań systemowych odnośnie jakości kształcenia oraz oceny nauczycieli akademickich. Uczelnia reaguje na zgłaszane przez studentów i je analizuje. Efektem przeprowadzanych analiz są wdrażane działania naprawcze, między innymi przeprowadzono rozmowę z nauczycielem akademickim w odpowiedzi na zgłaszaną niską aktywność prowadzącego seminaRIA dyplomowe, wprowadzono instrukcje i dyżury pracowników Centrum Informatycznego na zgłaszane problemy z funkcjonalnością

i organizacją pracy na platformie ClickMeeting, a także przeorganizowano zajęcia w związku ze zgłaszanymi skargami studentów na zbyt późne godziny zajęć dydaktycznych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się na kierunku ekonomia przybiera zróżnicowane formy, ma kompleksowy charakter, a także jest prowadzony stale i systematycznie. Wsparcie zapewniane studentom jest odpowiednie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z programu studiów oraz zapewnia studentom dobre przygotowanie do rozwoju naukowego i badawczego.

Wsparcie studentów uwzględnia zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej i/lub udziału w tej działalności. Studenci mogą zrzeszać się w nowo powstałym Studenckim Kole Naukowym, które zastąpiło Studenckie Koło Ekonomistów. Studenci mieli możliwość udziału w różnych wydarzeniach, konferencjach i kongresach, między innymi w III Kongresie Gospodarczym Europy Centralnej i Wschodniej. Studenci mają możliwość ubiegania się o wsparcie materialne i pozamaterialne (w tym infrastrukturalne) w zakresie realizacji własnych inicjatyw i rozwoju naukowego. Za wsparcie studentów w ramach modułu praktyk odpowiada opiekun praktyk, który przez cały okres jest do dyspozycji studentów. Uczelnia zapewnia również wsparcie doradcy naukowego, jak również przekazuje studentom informacje o ofertach pracy i staży. Wsparcie studentów w procesie kształcenia odbywa się również w zakresie konsultacji z prowadzącymi zajęcia. Studenci mogą skorzystać ze wsparcia nauczycieli akademickich osobiście w siedzibie Uczelni, telefonicznie, mailowo oraz przy wykorzystaniu oprogramowania do kontaktu audio-video. Proces kształcenia realizowany przy wykorzystaniu technik i metod kształcenia na odległość realizowany jest przez platformę ClickMeeting. W ramach wsparcia tego procesu, uczelnia zapewnia studentom materiały szkoleniowe i informacyjne odnośnie korzystania z systemu.

Studenci wybitni oraz studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o studiowanie według indywidualnego programu i planu studiów. Studenci, którzy wyróżniają się wynikami studiów, rozwojem zainteresowań naukowych, działalnością na rzecz społeczności Uczelni, osiągnięciami w twórczości artystycznej, aktywnością w wolontariacie oraz sukcesami w sporcie, mogą zostać nagrodzeni pochwałą, nagrodą lub wyróżnieniem w uczelnianym konkursie lub nagrodą i wyróżnieniem Rektora. Uczelnia prowadzi i rozwija system wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami, przystępując między innymi do projektu „Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim – uczelnia dostępna”, który zakłada wzrost dostępności w ramach procesu kształcenia dla studentów z niepełnosprawnościami. Studenci z niepełnosprawnościami mogą skorzystać ze zróżnicowanych i zindywidualizowanych form wsparcia, między innymi poprzez dostosowanie procesu kształcenia, a także form zaliczenia przedmiotów. Studenci kierunku ekonomia mogą ubiegać się o urlopy krótkoterminowe i długoterminowe. Studenci zagraniczni mogą liczyć na wsparcie ze strony Uczelnianego Koordynatora Programu Erasmus+. W ramach indywidualizacji instrumentów wsparcia, uczelnia zapewnia darmowe wsparcie

psychologiczne funkcjonujące w uczelni Akademickiej Niepublicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Studenci kierunku ekonomia mają prawo do składania wniosków i skarg zgodnie z Zasadami przyjmowania wniosków i skarg w Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości. Wnioski i skargi mogą być składane osobiście, przy wsparciu opiekuna roku lub samorządu studenckiego i starosty. Studenci kierunku ekonomia otrzymują stałe wsparcie opiekuna roku, który pomaga studentom w rozwiązywaniu bieżących problemów i trudności pojawiających się w trakcie realizacji procesu kształcenia. Uczelnia przeciwdziałła i reaguje na formy dyskryminacji, przemocy i mobbingu realizując zasady polityki antykorupcyjnej w uczelni, a także Politykę antymobbingową WSBiP określającą zasady przeciwdziałania zjawisku mobbingu oraz tryb postępowania antymobbingowego oraz w ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji. Uczelnia angażuje się w akcje społeczne zwiększające świadomość studentów i pracowników, między innymi w „Maraton Pisanie Listów” organizowany przez Amnesty International. Zasady bezpieczeństwa przekazywane są studentom w ramach *podstaw bezpieczeństwa*. Studenci pierwszego roku biorą udział w spotkaniach informacyjnych, w ramach których informowani są o funkcjonowaniu uczelni, poszczególnych działów oraz o swoich prawach i obowiązkach.

System stypendialny funkcjonujący w Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim działa w sposób stały i spełniający potrzeby studentów. Studenci mogą wnioskować o różne formy wsparcia socjalnego i stypendialnego. Za przyznawanie świadczeń odpowiada Komisja Stypendialna powołana na wniosek samorządu studenckiego, a w przypadku odwołań, sprawy rozpatrywane są przez Odwoławczą Komisję Stypendialną. System wsparcia zakłada instrumenty motywujące studentów do osiągania lepszych wyników uczenia się takie jak nagrody i wyróżnienia rektora. Studenci zachęceni są do udziału w konkursach związanych z tematyką ekonomii, między innymi konkursach na najlepsze prace dyplomowe z zakresu problematyki stabilności systemu finansowego organizowanego przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Wsparcie studentów w procesie uczenia się realizują pracownicy Dziekanatu. Godziny otwarcia komórki są dostosowane do zróżnicowanych potrzeb studentów, a sama obsługa przebiega w sposób efektywny i kompetentny spełniający potrzeby studentów.

Uczelnia wspiera funkcjonowanie samorządu studenckiego materialnie w ramach przyznanego budżetu, a także pozamaterialnie, w tym infrastrukturalnie zapewniając przedstawicielom samorządu i kół naukowych dostęp do biura w siedzibie uczelni. Przedstawiciele studentów mają wpływ na sprawy uczelniane poprzez członkostwo w różnych gremiach uczelnianych, między innymi w Senacie Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości. Uczelnia przeprowadza badania opinii studentów w zakresie oceny nauczycieli akademickich, jakości kształcenia, jakości kształcenia w trybie wykorzystującym metody kształcenia na odległość, pracy dziekanatu, aktywności samorządu studenckiego, zasobów bibliotecznych oraz oceny przepływu informacji na linii uczelnia – student. Wyniki przeprowadzanych badań wraz z analizą działalności ruchu naukowego, infrastruktury, współpracy międzynarodowej, działalności naukowo-badawczej, oceny prac dyplomowych, przydziału zajęć dydaktycznych, praktyk studenckich, rozwiązań systemowych odnośnie jakości kształcenia oraz oceny nauczycieli akademickich prezentowane są w Białej Księdze Jakości Kształcenia. Uczelnia analizuje zgłaszane przez studentów wnioski i wdraża działania naprawcze, między innymi dostosowując plan zajęć do potrzeb studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Publiczny dostęp do informacji w Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości jest realizowany przy wykorzystaniu głównej strony internetowej uczelni oraz Biuletynu Informacji Publicznej. Strona internetowa prowadzona jest w sposób umożliwiający nieskrępowany i łatwy dostęp do materiałów udostępnianych przy ich pomocy. Osoby zainteresowane mogą korzystać z serwisów i informacji tam zawartych niezależnie od miejsca i czasu oraz wykorzystywanego sprzętu i oprogramowania. Serwisy dostosowane są do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, umożliwiając dostosowanie poziomu dostępności do własnych upodobań przy pomocy narzędzi do zmiany wielkości tekstu, kontrastu, widoku oraz uruchamiania trybu nocnego strony wyłączającego jaskrawe barwy. Informacje odnośnie funkcjonowania uczelni są publikowane na profilach w portalach Facebook i LinkedIn.

Serwisy internetowe umożliwiają dostęp do informacji związanych z programem studiów, regulaminami i dokumentami wewnętrznymi regulującymi funkcjonowanie uczelni, realizację procesu kształcenia i systemu wsparcia studentów, między innymi regulamin studiów, statut, regulamin praktyk studenckich i regulamin kształcenia na odległość, zasady przyznawania świadczeń materialnych i systemu wsparcia, zasady kwalifikacji do programu Erasmus+, zasady korzystania z biblioteki. W ramach serwisu, interesariusze mogą uzyskać informacje związane z kryteriami przyjęcia na studia, szczegółowymi informacjami odnośnie procesu rekrutacyjnego, charakterystyką systemu weryfikacji efektów uczenia się, procedurami uznawania efektów uczenia się, a także zasad dyplomowania i kwalifikacji uzyskiwanych w ramach procesu uczenia się oraz efektów uczenia się określonych dla kierunku ekonomia. Zespół oceniający PKA po przeanalizowaniu funkcjonowania Biuletynu Informacji Publicznej jako systemu zapewniającego publiczny dostęp do informacji stwierdził utrudnienia z korzystania z serwisu, wskazując na utrudnioną nawigację, braki w dokumentach (między innymi w zakresie zarządzeń rektora) oraz niedziałające linki. Zespół oceniający PKA rekomenduje przeprowadzenie przeglądu serwisu, aktualizację dokumentów wewnętrznych na stronach internetowych uczelni oraz podjęcie działań umożliwiających łatwiejsze korzystanie z serwisu.

Na stronie głównej Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim osoby zainteresowane mogą pobrać regulamin kształcenia na odległość, który reguluje realizację procesu kształcenia z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość. Zespół oceniający PKA rekomenduje umieszczenie informacji odnośnie platform wspierających proces kształcenia z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość. Informacja ta jest pożądana przez grono interesariuszy-kandydatów na studia, którzy mogą potencjalnie wybrać Wyższą Szkołę Biznesu i Przedsiębiorczości na miejsce swojej nauki.

Kanały realizujące publiczny dostęp do informacji podlegają kwartalnemu przeglądowi informacji przez zespół pod kierownictwem Rektora. Za redakcję i uaktualnianie informacji są odpowiedzialni

pracownicy dziekanatu i Centrum Informatycznego Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości. Wpływ na elementy umieszczane na stronach internetowych mają również poszczególne działy w zakresie swoich obszarów działania. W ramach przeprowadzanego badania jakości procesu kształcenia, uczelnia monitoruje zadowolenie studentów z informacji umieszczanych za pomocą strony internetowej oraz ocenę studentów odnośnie kontaktu na linii uczelnia – studenci. Uczelnia reaguje na wnioski i prośby zgłaszane w zakresie oceny publicznego dostępu do informacji, między innymi na wniosek studentów zaktualizowano dane umieszczone na stronie internetowej oraz utworzono podstrony z danymi wykładowców.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Publiczny dostęp do informacji w Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości jest realizowany przy wykorzystaniu głównej strony internetowej uczelni oraz Biuletynu Informacji Publicznej. Osoby zainteresowane mogą korzystać z serwisów i informacji tam zawartych niezależnie od miejsca i czasu przy wykorzystywanego sprzętu i oprogramowania. Serwisy dostosowane są do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. W ramach serwisów, interesariusze mają dostęp do informacji o procesie rekrutacyjnym, charakterystyką systemu weryfikacji, procedurami uznawania efektów uczenia się, a także zasad dyplomowania i kwalifikacji uzyskiwanych w ramach procesu uczenia się. Kanały realizujące publiczny dostęp do informacji podlegają kwartalnemu przeglądowi informacji przez zespół pod kierownictwem rektora. Za redakcję i uaktualnianie informacji są odpowiedzialni pracownicy dziekanatu i Centrum Informatycznego Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości. Uczelnia reaguje na zgłaszane przez studentów wnioski i sugestie poprzez wdrażanie działań naprawczych i doskonalących, czego przykładem jest stworzenie nowej wersji strony internetowej Uczelni.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Cele długofalowej polityki jakości kształcenia w Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim bazują na pewnych założeniach. Otóż dążenie do osiągania wysokiej jakości kształcenia dotyczy wszystkich pracowników oraz działań odnoszących się do każdego obszaru aktywności Uczelni, co sprowadza się do koordynacji i operacyjnego zarządzania procesami dydaktycznymi oraz określeniem mechanizmów rejestrowania i dokumentowania tych procesów. Ponadto władze WSBiP upowszechniają wiedzę na temat uczelnianego i wydziałowego WSZJK oraz wynikających z niego zadań dla wszystkich pracowników Uczelni. Władze monitorują, weryfikują, doskonalą WSZJK i aktualizują jego cele, zapewniając niezbędne zasoby dla sprawnego funkcjonowania systemowych rozwiązań. Monitorują także potrzeby i oczekiwania studentów i pracodawców. Za szczególnie ważny element polityki jakości uznaje się badania ankietowe. Ich celem jest uzyskanie informacji i opinii studentów i absolwentów o prowadzonych zajęciach dydaktycznych oraz obsłudze procesu kształcenia, a także pracodawców o kompetencjach absolwentów. Wyniki badań ankietowych stanowią podstawę do doskonalenia procesu kształcenia, a także są wykorzystywane do okresowej oceny nauczycieli akademickich.

W Uczelni został wyznaczony zespół osób sprawujących nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów ekonomia. Określone zostały w sposób przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności tych osób. Regulamin Uczelnianego Systemu Jakości Kształcenia został zmodyfikowany Zarządzeniem nr 19/2019 Rektora z dnia 1 października 2019 roku. Do realizacji zadań w zakresie polityki zapewnienia wysokiej jakości nauczania wyznaczona została Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia, w skład której wchodzi: Pełnomocnik Rektora WSBiP ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia i Organizacyjno-Prawnych – jako przewodniczący, czterech nauczycieli akademickich powołanych przez Rektora WSBiP spośród przedstawicieli wszystkich wydziałów uczelni, jeden przedstawiciel studentów, wskazany przez Radę Samorządu Studenckiego oraz dwóch konsultantów – doradców: Dyrektor Działu Dydaktycznego oraz Kierownik Centrum Informatycznego.

Do kompetencji Dziekana Wydziału Nauk Społecznych i Technicznych należy:

- 1) Ustalanie w porozumieniu z kierownikami katedr obsady zajęć na kolejny rok akademicki,
- 2) Wyznaczanie promotorów prac dyplomowych i zatwierdzanie tematów po uzyskaniu pozytywnej opinii rady wydziału,
- 3) Wyznaczanie na wnioski kierowników katedr recenzentów prac dyplomowych,
- 4) Wyznaczanie kierowników praktyk studenckich,
- 5) Ustalanie, w porozumieniu z kierownikami katedr, które zajęcia w danym roku akademickim będą realizowane w formie kształcenia na odległość,
- 6) Nadzór nad opracowywaniem i doskonaleniem programów nauczania studiów pierwszego i drugiego stopnia, przedkładanie ich radzie wydziału do zaopiniowania oraz Senatowi WSBiP do uchwalenia,
- 7) Współpraca z kierownikami filii WSBiP w zakresie organizacji procesu kształcenia na kierunkach będących w strukturze wydziału,
- 8) Nadzór nad procesem hospitacji zajęć oraz oceny nauczycieli akademickich przez studentów,
- 9) Opiniowanie zatrudnienia i zwolnienia nauczycieli akademickich, zmiany wymiaru zajęć dydaktycznych i obowiązków organizacyjnych nauczycieli akademickich, a także przyznawania urlopów wypoczynkowych i naukowych nauczycielom akademickim podporządkowanym organizacyjnie danemu wydziałowi,
- 10) Akceptacja wniosków wyjazdowych nauczycieli akademickich oraz studentów w ramach Programu Erasmus+.

- 11) Opiniowanie wniosków o sfinansowanie udziału nauczycieli akademickich w konferencjach naukowych oraz sfinansowanie wydania publikacji w Wydawnictwie WSBiP,
- 12) Powoływanie Kierunkowych Komisji Weryfikacyjnych ds. Potwierdzania Efektów Uczenia oraz nadzór nad ich funkcjonowaniem.

W systemie zapewnienia jakości kształcenia ważną rolę pełni również kierownik Katedry Ekonomii, do którego obowiązków i kompetencji należy:

- 1) Nadzór merytoryczny nad procesem kształcenia (w tym w ramach e-learningu) oraz nadzór nad aktualnością dokumentacji procesu kształcenia na kierunku studiów ekonomia,
- 2) Ustalanie wspólnie z Dziekanem wydziału przydziału zajęć na kolejny rok akademicki,
- 3) Współpraca z kierownikami filii WSBiP w zakresie organizacji procesu kształcenia,
- 4) Opracowywanie rocznego planu hospitacji w tym zajęć na odległość i nadzór nad ich realizacją,
- 5) Opiniowanie decyzji Dziekana wydziału o przydziale prac dyplomowych,
- 6) Opiniowanie decyzji Dziekana wydziału ws. wpisu warunkowego oraz przeniesienia studenta z innej uczelni bądź na inną uczelnię,
- 7) Przydzielanie studentom realizującym zajęcia według Indywidualnego Programu Studiów nauczycieli akademickich, będących ich opiekunami naukowymi.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów obejmująca efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyki zawodowe i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Program studiów podlega stałemu monitorowaniu pod kątem:

- 1) treści kształcenia, w tym ich zgodności z obowiązującym stanem prawnym (zmiany obligatoryjne),
- 2) metod i form kształcenia.

Program studiów jest aktualizowany przed inauguracją nowego roku akademickiego w zakresie:

- 1) treści programowych
- 2) metod i narzędzi kształcenia,
- 3) literatury do przedmiotów.

Wymienione elementy składające się na „Przewodnik po przedmiocie” są korygowane lub uzupełniane na wniosek władz dziekańskich oraz z inicjatywy nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia. Korekty te mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia, natomiast zmiany dotyczące: treści efektów uczenia się, planu zajęć wraz z przyporządkowaniem poszczególnym przedmiotom liczby godzin i punktów ECTS są wprowadzane wyłącznie od początku nowego cyklu kształcenia. Poniżej wymieniono przykładowe zmiany w programach studiów w roku akademickim 2020/2021 w stosunku do roku poprzedniego:

a) Ekonomia studia drugiego stopnia:

1. Przedmiot wnioskowanie statystyczne w biznesie zastąpiono przedmiotem wnioskowanie statystyczne (10 godzin wykładów, 10h ćwiczeń; 4 punkty ECTS);
2. Przedmiot ewolucja myśli ekonomicznej a polityka gospodarcza zastąpiono przedmiotem historia myśli ekonomicznej (20 godzin, w tym 20h wykładów; 3 punkty ECTS);
3. Dodano przedmiot current problems in global economy (30 godzin, w tym 10h wykładów i 20h ćwiczeń; 4 punkty ECTS; badania naukowe);
4. W semestrze I zwiększono liczbę godzin do ze 170 do 200 (w tym 140h wykładów i 60h ćwiczeń);
5. Dodano przedmiot ekonomia bezpieczeństwa (30 godzin, w tym 15h wykładów i 15h ćwiczeń; 3 punkty ECTS);

6. W semestrze II zwiększono liczbę godzin do ze 175 do 200 (w tym 110h wykładów i 90h ćwiczeń). W semestrze III i IV zmian nie zanotowano.

Z kolei na studiach I stopnia zanotowano w roku akademickim 2019/2020 między innymi następujące zmiany programowe:

1. Przedmiot nauka o państwie zastąpiono przedmiotem Historia gospodarcza (20 godzin wykładów; 3 punkty ECTS);
2. Zmniejszono o 10 godzin wymiar wykładów z przedmiotu matematyka (60 godzin, w tym 30 wykładów i 30 ćwiczeń; 8 punktów ECTS). Zmniejszono liczbę punktów ECTS z 8 do 7;
3. Usunięto przedmiot wychowanie fizyczne (25 godzin ćwiczeń);
4. Przedmiot historia gospodarcza przesunięto na I semestr;
5. Zwiększono liczbę godzin ćwiczeń z przedmiotu język obcy z 20 do 30 i punktów ECTS z 1 do 2. Przedmiot kończy się zaliczeniem z oceną zamiast zaliczenia;
6. Wprowadzono przedmiot zarządzanie (30 godzin wykładów kończących się egzaminem; 4 punkty ECTS);
7. Wprowadzono przedmiot system bankowy z elementami polityki pieniężnej (20 godzin, z czego 10 wykładów i 10 ćwiczeń; 4 punkty ECTS, kończy się zaliczeniem z oceną);
8. Zmniejszono liczbę punktów ECTS przedmiotu do wyboru ekonomika produkcji lub agrobiznes z 3 do 2 punktów;
9. Zwiększono liczbę punktów ECTS przedmiotu selected problems in economy z 1 do 2;
10. Zmniejszono liczbę godzin przedmiotu metodologia nauk społecznych z 15 do 10 i liczbę punktów ECTS z 2 do 1;
11. Wprowadzono nowy przedmiot proseminarium (5 godzin ćwiczeń na zaliczenia z oceną; 1 punkt ECTS);
12. Wprowadzono przedmiot do wyboru controlling w zarządzaniu (30 godzin na zaliczenie z oceną, z czego 15 wykładów i 15 ćwiczeń; 3 punkty ECTS).

Warto także nadmienić, że zmiany dotyczyły nie tylko ścieżek studiów, ale również treści programowych niektórych przedmiotów oraz aktualizacji obowiązującej literatury.

Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny, obejmujących co najmniej kluczowe wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się. W procesie tym biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni zapisani do Uczelnianej Listy Interesariuszy Zewnętrznych. Wymiernym przykładem ww. współpracy jest wprowadzenie (w cyklach kształcenia: 2019/20 – 2021/22) do programów studiów nowych przedmiotów specjalistycznych o charakterze zajęć ćwiczeniowych i laboratoryjnych, realizowanych w pełnym wymiarze, np. wprowadzenie nowych specjalności na pierwszym stopniu studiów: *gospodarka finansowa i rachunkowość* oraz *gospodarowanie nieruchomościami*. Na wniosek przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego (OSG) uruchomiono też szereg nowych kierunków studiów podyplomowych: *rachunkowość, kadry i płace, savoir-vivre i etyka biznesu*.

Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia programu kształcenia na ocenianym kierunku ekonomia. Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie. Aktualnie realizowana ocena programowa PKA jest piątą w kolejności oceną. Władze Uczelni przykładają dużą wagę do zarzutów o charakterze naprawczym i rekomendacji doskonalących zgłaszanych przez zespół oceniający PKA, czego dowodem jest obszerna informacja na temat tego w jaki sposób WSBiP odniosła się do uwag

zawartych w raporcie z poprzedniej wizytacji na kierunku ekonomia. Więcej miejsca temu zagadnieniu poświęcono w punkcie 4.

Oceniając politykę jakości kształcenia trzeba koniecznie wspomnieć o jeszcze dwóch kwestiach. Pierwszą z nich jest corocznie opracowywana „Biała Księga Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości”. Zespołowi oceniającemu PKA udostępniono 4 takie księgi – kolejno za lata 2020, 2019, 2018 i 2017. W najnowszym dokumencie z roku 2020, który jest obszernym analitycznym 74-stronicowym opracowaniem kompleksowej diagnozie poddano następujące kwestie:

1. Działania naprawcze podjęte po publikacji dokumentów Uczelnianego systemu Jakości Kształcenia za rok 2019;
2. Informacja o pracach Uczelnianej Komisji Jakości Kształcenia w roku 2020;
3. Harmonogram prac Uczelnianej Komisji Jakości Kształcenia w roku 2020;
4. Analiza działalności studenckiego ruchu naukowego w WSBiP w roku ak. 2019/2020;
5. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych w roku akademickim 2019/2020;
6. Analiza poprawności stosowania systemu akumulacji i transferu punktów w WSBiP;
7. Analiza współpracy z partnerami i otoczeniem społeczno-gospodarczym WSBiP w roku akademickim 2019/2020;
8. Analiza jakości infrastruktury dydaktycznej w tym zasobów Biblioteki WSBiP;
9. Analiza współpracy międzynarodowej Uczelni w roku akademickim 2019/2020;
10. Analiza działalności naukowo-badawczej Uczelni w roku akademickim 2019/2020;
11. Analiza poprawności propozycji przydziału zajęć dydaktycznych w roku akad. 2019/2020;
12. Analiza oceny wybranych prac dyplomowych w WSBiP w roku akademickim 2019/2020;
13. Analiza oceny systemowych rozwiązań dotyczących jakości kształcenia w Uczelni od 1.10. 2019;
14. Ocena rozwiązań prawno-organizacyjnych wprowadzonych w WSBiP w okresie obowiązywania stanu epidemii w Polsce;
15. Analiza na podstawie raportów z praktyk studenckich w WSBiP w roku akad. 2019/2020;
16. Raport z badania nauczycieli akademickich przez studentów WSBiP w roku akademickim 2019/2020 (zwrotność ankiet na kierunku ekonomia 25%);
17. Wskazówki i zalecenia działań projakościowych na podstawie danych zebranych w roku 2020.

W załączniku nr 2 do Księgi Jakości SZJK w WSBiP wymieniono narzędzia służące do realizacji poszczególnych procesów, w tym statut i strategię rozwoju Uczelni, 19 regulaminów i 4 instrukcje dotyczące funkcjonowania Uczelni - przyjętych Zarządzeniami Rektora i Zarządzeniami wykonawczymi Kanclerza. Ponadto powołano się na szereg procedur zapewnienia jakości kształcenia, w tym takie jak:

1. Procedura nr 2 – dot. Oceny Ewaluacji Osiągnięcia Efektów Kształcenia i Oceniania Studentów
2. Procedura nr 3 – dot. Oceny Uczelnianego Systemu Jakości Kształcenia
3. Procedura nr 4 – dot. Upowszechniania Informacji
4. Procedura nr 5 – dot. Obsługi Toku Studiów
5. Procedura nr 6 – dot. Uczelnianych Badań Ankietowych
6. Procedura nr 15 – dot. Wprowadzania Ocen Do Elektronicznego Systemu Obsługi Toku Studiów „Pro-Akademia”.
7. Procedura nr 16 – dot. „Antyplagiatowa” - sprawdzania prac dyplomowych w systemach antyplagiatowych.

Należy zaznaczyć, że Białe Księgi Jakości Kształcenia zostały przygotowane w profesjonalny sposób i powinny wręcz aspirować do miana dobrej praktyki, na której mogłyby wzorować się inne

niepubliczne szkoły wyższe. Kompleksowa ocena stopnia spełnienia kryterium nr 10 (Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów) nie polega jednak wyłącznie na analizie tego czy zostały opracowane i formalnie przyjęte procedury systemu, ale również jaka jest ich dotychczasowa skuteczność. Konkluzje dotyczące odpowiedzi na pytanie o efektywność zaprojektowanych i stosowanych rozwiązań są jednak mniej optymistyczne. Polityka jakości kształcenia na ocenianym kierunku ekonomia w Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim nie jest w pełni skuteczna czego efektem są problemy zidentyfikowane w kryteriach 1, 2, 3 i 4, które zostały ocenione jako spełnione częściowo. Dotyczyły one przede wszystkim następujących kwestii:

1. Konieczność aktualizacji strategii rozwoju Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim, ponieważ ramy czasowe poprzedniej strategii dotyczyły lat 2016-2020.
2. Potrzeba podjęcia przez Uczelnię działań w zakresie dopasowania prowadzonej działalności naukowej do specyfiki założonych dla kierunku ekonomia o profilu ogólnoakademickim efektów uczenia się, ze szczególnym uwzględnieniem pokrycia efektów uczenia się przewidzianych dla kształtowania kompetencji badawczych. Zasadne jest uwzględnienie, w szerszym aniżeli dotychczas stopniu, w cyklicznym planie naukowo-badawczym Uczelni projektów badawczych służących wyposażeniu absolwentów kierunku w kompetencje badawcze. Konieczne jest osiągnięcie wymaganego obowiązującymi przepisami prawa wymiaru 50% punktów ECTS obejmujących zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzaną w Uczelni działalnością naukową.
3. Konieczność uzupełnienia wykazu założonych na studiach drugiego stopnia kierunkowych efektów uczenia się o zapis określający zakładane umiejętności posługiwania się językiem obcym zgodnie z efektami określonymi Polską Ramą Kwalifikacji w zakresie umiejętności (P7S_UK). Zaleca się uwzględnienie w programie studiów drugiego stopnia odpowiedniego wymiaru zajęć kształtujących umiejętności w zakresie posługiwania się językiem obcym, w celu umożliwienia osiągnięcia przez studentów kwalifikacji wymaganej zapisami Polskiej Ramy Kwalifikacji dla poziomu 7, tj. „potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią”.
4. Podjęcie przez Uczelnię odpowiednich działań projakościowych na rzecz podniesienia jakości prac dyplomowych, jak również trwałego usunięcia istniejących nieprawidłowości w tym zakresie, adekwatnie do założonych dla danego poziomu i profilu efektów uczenia się przewidzianych na zakończenie studiów.
5. Niewłaściwa obsada zajęć dydaktycznych z niektórych przedmiotów na studiach pierwszego i drugiego stopnia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy danych

i informacji z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Na podkreślenie zasługują sporządzane corocznie „Białe Księgi Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim”. Zastrzeżenia budzi jednak:

1. rzeczywista skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. System nie identyfikuje i nie rozwiązuje niektórych uchybień. Zostały one wyeksponowane w formie zaleceń w niniejszym raporcie z wizytacji i dotyczyły kryteriów 1, 2, 3 i 4.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się prowadzenie skutecznej polityki jakości, w efekcie której są podejmowane decyzje, w szczególności zapewniające prawidłową realizację procesu naukowo-dydaktycznego na studiach o profilu ogólnoakademickim, w tym podniesienie poziomu merytorycznego prac dyplomowych oraz zapewnienie właściwej obsady zajęć. Konieczne jest także wdrożenie w przyszłości działań projakościowych zapewniających większą zgodność kierunkowych efektów uczenia się z zakresem działalności naukowej Uczelni.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

Program kształcenia na kierunku ekonomia trudno ocenić jako bardzo innowacyjny, a dotychczasowa innowacyjność tego programu i jego elastyczność jest niewielka.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Władze WSBiP, zgodnie z deklaracjami złożonymi podczas wizytacji, podjęły kroki na rzecz zmian w programie, w tym na rzecz wprowadzenia do niego elementów innowacyjnych. Wyrazem tego są m.in. następujące modyfikacje:

- 1) zwiększenie wymiaru godzinowego języka angielskiego,
- 2) wprowadzenie nowych przedmiotów, w tym odzwierciedlających zmiany zachodzące w gospodarce, np. etykieta biznesu i savoir vivre, rynek kryptowalut i blockchain w gospodarce,
- 3) wprowadzenie przedmiotów anglojęzycznych, pozwalających na przyswojenie obcojęzycznej terminologii ekonomicznej: Selected Problems in Economy, Current Problems in Global Economy,

4) wprowadzenie nowych – związanych z rynkiem pracy oraz prowadzonymi na Uczelni kierunkami – badań specjalności na studiach drugiego stopnia: gospodarowanie nieruchomościami, ekonomia bezpieczeństwa, gospodarka finansowa i rachunkowość.

Zalecenie

Słabiej prezentuje się kwestia uczestnictwa innych interesariuszy wewnętrznych w weryfikacji i korekcie programów studiów. Podczas wizytacji większość wykładowców nie formułowała uwag na temat określania koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku, w tym określania profilu, celów oraz efektów kształcenia, a także identyfikowania perspektyw rozwoju kierunku.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Władze WSBiP, realizując założenia polityki kadrowej, położyły nacisk na silniejsze zaangażowanie wykładowców w formułowanie koncepcji kształcenia. Wyrazem tego są m.in. następujące działania:

- 1) specjalności na studiach II stopnia zostały opracowane przez interdyscyplinarne zespoły;
- 2) nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku corocznie są zobligowani do modyfikacji programu kształcenia w obszarze prowadzonych przez nich przedmiotów – w szczególności dotyczy to treści kształcenia oraz literatury.

Zalecenie

Efekty kształcenia nie zawierają odniesienia do dyscyplin.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Wskazane braki uzupełniono przypisując efekty uczenia się do dyscyplin – wiodących i uzupełniających.

Zalecenie

Przy opracowaniu efektów kształcenia nie zasięgnięto w formie zinstytucjonalizowanej opinii absolwentów.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Władze WSBiP podjęły działania naprawcze w powyższym względzie, na prośbę Dziekana Wydziału Ekonomii i Nauk Społecznych, absolwenci kierunku ekonomia, wyróżniający się podczas studiów wysokimi średnimi, bądź pracujący w instytucjach związanych z profilem studiów, uczestniczą jako interesariusze w konsultacjach nad modyfikowanym programem studiów oraz doбором efektów kształcenia. Ich opinie są uwzględniane podczas corocznych aktualizacji planów kształcenia.

Zalecenie

W ocenie prac i obronach relatywnie rzadko uczestniczą samodzielni pracownicy.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Władze WSBiP podjęły działania naprawcze w powyższym względzie, m.in. jedna z grup seminaryjnych została powierzona nowo zatrudnionemu doktorowi habilitowanemu.

Zalecenie

Podniesiono wątpliwości w zakresie rang (wag) nadawanych w obliczaniu oceny końcowej na obronie. Wskazano, że przyjęcie wagi: (1) średnia ze studiów –0,50; (2) oceny z recenzji –0,25; (3) ocena z egzaminu dyplomowego –0,25, oznacza sytuację pewnego niedoszacowania wyników ze studiów w stosunku do oceny pracy i egzaminu dyplomowego. Wskazano, że bardziej zasadne wydaje się podniesienie rangi średniej ze studiów do poziomu co najmniej 0,6 oceny na dyplomie.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Władze WSBiP podjęły działania naprawcze w powyższym względzie, na Senacie w dniu 26 kwietnia 2019 r. został zatwierdzony znowelizowany regulaminu studiów WSBiP. Jedna ze zmian wprowadzonych w regulaminie dotyczyła podniesienia średniej przy ustalaniu ostatecznego wyniku studiów. Na podstawie regulaminu studiów WSBiP w Ostrowcu Św. z 26 kwietnia 2019 r. zgodnie z zapisem w §22 pkt. 4 na dyplomie ukończenia studiów wpisuje się ostateczny wynik jako: dostateczny (3,0) przy wyniku 3,0-3,9 (wynik został podniesiony o 0,2) dobry (4,4) przy wyniku 3,91-4,4 (wynik został podniesiony o 0,2) bardzo dobry (5,0) przy wyniku powyżej 4,41 (wynik podniesiony o 0,2).

Zalecenie

Istnieje tendencja do zawyżania ocen z poszczególnych przedmiotów oraz ocen dyplomowych.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Mając na względzie powyższe uwagi Władze WSBiP zobligowały Dziekana do przeprowadzenia rozmów z wykładowcami kierunku ekonomia i przedstawienia sugestii dotyczących zawyżania ocen z poszczególnych przedmiotów. W roku akademickim 2019/2020 przeprowadzono wnikliwą analizę losowo wybranych protokołów zaliczeń przedmiotów w danym roku akademickim. Analizie na kierunku ekonomia poddano po 5 wylosowanych protokołów z danego poziomu studiów.

Zalecenie

Stosowana ankieta badająca opinie absolwentów ma charakter bardzo ogólny i nie spotkała się w roku 2012/2013 z zainteresowaniem absolwentów. Zwrotność ankiet była bardzo mała (5 na 70).

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Władze WSBiP podjęły działania mające na celu zwiększenie zwrotności ankiet badających opinie absolwentów danych kierunków studiów. W tym celu pierwsze badanie ankietowe przeprowadzane jest zaraz po obronie pracy dyplomowej na każdym z poziomów studiów. Formularz kwestionariusza ankiety w formie papierowej jest rozdawany studentom i zbierany po jej uzupełnieniu przez pracownika Działu Dydaktycznego odpowiedzialnego za badanie losów absolwentów. Studenci są zachęceni do włączenia się w kolejne badania ankietowe po zakończeniu studiów i do podjęcia studiów podyplomowych, których programy są opracowywane i dostosowane do potrzeb rynku pracy i zmieniających się przepisów prawa. Powtórne badanie ankietowe przeprowadzane jest po trzech latach od ukończenia studiów, a ostatnie po pięciu latach (kwestionariusze ankiet w tym przypadku są wysyłane drogą elektroniczną). Zwrotność ankiet poprawiła się, w porównaniu z poprzednimi latami, co może być związane z podejmowaniem przez absolwentów studiów podyplomowych. Nie jest to znaczący wzrost, ale podejmowane będą kolejne działania mające na celu poprawę powyższej sytuacji.

Zalecenie

W sylabusach do niektórych przedmiotów zamieszczona została mało aktualna literatura.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Władze WSBiP podjęły działania naprawcze w powyższym względzie, m.in. nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku corocznie są zobligowani do modyfikacji programu kształcenia w obszarze prowadzonych przez nich przedmiotów – dotyczy to zwłaszcza literatury. W programie studiów rozpoczynających się w roku akademickim 2020/20201 znajdują się także najnowsze pozycje bibliograficzne, z 2019 i 2020 r.

Zalecenie

W Raporcie PKA stwierdzono, że wysoka fluktuacja kadr na wizytowanym kierunku ekonomicznym powoduje, że Władze Uczelni powinny bardziej skutecznie zabiegać o młodych pracowników naukowych, którzy posiadają wykształcenie i dorobek z zakresu nauk ekonomicznych. Ponadto zestawienie obsady zajęć dydaktycznych oraz specjalizacji i dorobku naukowego nauczycieli akademickich pozwalało na stwierdzenie, że występują rozbieżności w tym zakresie, które dotyczą zarówno nauczycieli zgłoszonych do minimum kadrowego jak i pozostałych nauczycieli prowadzących zajęcia dydaktyczne na poziomie studiów pierwszego stopnia na ocenianym kierunku. Wskazano konkretne przykłady niewłaściwej obsady.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Władze WSBiP podjęły działania mające na celu zmianę polityki kadrowej. Stosując się do zaleceń podjęto starania na rzecz wzmocnienia potencjału kadrowego, w tym pozyskania młodych pracowników, którzy posiadają dorobek i wykształcenie z zakresu dziedziny nauk ekonomicznych i związałiby się na stałe z Uczelnią. Oprócz tego kadrę wzmocniono przez zatrudnienie na umowę o pracę osób o bogatym, krajowym i międzynarodowym dorobku w obszarze nauk ekonomicznych. Większą uwagę przywiązuje się do obsady zajęć, m.in. każdorazowo propozycja obsady zajęć stanowi przedmiot analizy Uczelnianej Komisji Jakości Kształcenia.

Zalecenie

Należy bardziej skutecznie stymulować wykładowców do publikowania wyników własnych badań naukowych.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Władze WSBiP podjęły działania mające na celu zachęcenie wykładowców do publikowania własnych badań naukowych. Stymulowaniu tego procesu służy m.in. Zarządzenie Rektora WSBiP nr 34/2019 z 1 października 2019 r. w sprawie działalności naukowo-badawczej prowadzonej w WSBiP oraz Zarządzenie Rektora WSBiP nr 25/2019 z 1 października 2019 r. w sprawie wsparcia działalności naukowo-badawczej nauczycieli akademickich WSBiP, przewidujące wsparcie finansowe w zakresie publikowania wyników badań naukowych. Wynikiem takiego wsparcia jest m.in. pełne sfinansowanie wydania monografii.

Zalecenie

Zaleca się podjęcie działań mających na celu promocję szerszego uczestnictwa w wymianie studenckiej, szczególnie na szczeblu międzynarodowym.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Władze WSBiP podjęły starania mające na celu promocję mobilności studenckiej w ramach programu Erasmus+. Niestety, studia w trybie niestacjonarnym łączone są przez studentów najczęściej z pracą zawodową lub też opieką nad dziećmi, co nie sprzyja podjęciu decyzji o wyjeździe (w minionym okresie decyzje takie podejmowali wyłącznie studenci innych kierunków). Niezależnie od powyższych faktów, Uczelnia prowadzi stałą politykę promocji mobilności, a także przyjmuje studentów z innych krajów, realizujących program praktyk studenckich oraz Indywidualny Program Studiów, w tym z zakresu ekonomii (w roku 2020 były to studentki z Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego oraz Międzynarodowego Uniwersytetu Kaukaskiego).

Zalecenie

Zaleca się aby wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia był zorientowany na wykrywanie uchybień i odpowiednio wczesną antycypację zagrożeń.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Władze WSBiP w minionym okresie przemodelowały wewnętrzny system jakości kształcenia, starając się w możliwie najszerszym zakresie uczynić z niego efektywne narzędzie bieżącego monitorowania kontroli jakości kształcenia. Służy temu wprowadzenie rocznego cyklu prac, Białej Księgi Jakości Kształcenia jako formuły prezentacji wyników badań, zwiększenie liczby przeprowadzanych analiz, dotyczących aktualnej problematyki procesu kształcenia. Przykładem są: przeprowadzona w tym roku szczegółowe analiza rozwiązań prawno-organizacyjnych wprowadzonych w związku z obowiązującym w Polsce stanem epidemii czy też objęcie monitorowaniem systemu kształcenia na odległość. Wymienione wyżej działania optymalizujące proces kształcenia stanowią realną reakcję władz Uczelni na zasugerowane przez zespół oceniający PKA rekomendacje.

Przewodniczący zespołu oceniającego
Dr hab. Wiesław Ciechomski